

OB ROJSTVU BRESTOVEGA OBZORNIKA

Zakaj smo se odločili, da bomo izdajali lastno glasilo Brestov Obzornik?

Značilnost preteklega časovnega obdobja je v tem, da je imela družbena skupnost v rokah vse poglobljene regulative za obvladovanje gospodarskih tokov. V času, ko so javna informativna sredstva (tisk, radio, televizija) razlagala družbeno gospodarske odločitve, analizirala rezultate gospodarjenja in nakazovala potrebna izhodišča, smo bili kot podjetje več ali manj, vendar vedno zajeti v ta okvir aktualne gospodarske problematike. S strani družbe smo bili močnejše vodeni, zaradi česar smo bili manj odgovorni za poslovanje in nas je tak način informiranja v splošnem zadovoljeval.

Položaj pa se je začel spreminjati. Bistvo reforme je ravno v tem, da družbeni organi z veliko intenzivnostjo odstopajo ter prenašajo svoje odločitve na podjetja, hkrati pa občutno zmanjšujejo svojo administracijo. S tem so prišla podjetja iz splošnega v specifični položaj, ko odgovornost za konkretne ali dolgoročne gospodarske odločitve ni več vezana na soodgovornost družbe, temveč se je znašla na ramah samih delovnih kolektivov.

To novo kvaliteto lahko obvladamo le, če okrepimo delovno prizadevnost. Pogoj temu pa je, da bomo kot kolektiv sproti in kvalitetno obveščeni o vseh važnih dejavnih iz okvira vseh za nas koristnih poslovnih dogajanj — še posebno pa iz naše konkretne prakse. In to je naloga, ki naj jo opravlja Brestov Obzornik. S tem zapolnjujemo praznino, ki smo jo vsi čutili že nekaj časa.

To mora biti glasilo celotnega kolektiva. V njem naj najdejo mesto pobude in poslovne odločitve samoupravnih organov v kombinatu, kritične osvetlitve, sugestije, predlogi in priznanja tako političnih organizacij v podjetju, pa tudi vseh članov kolektiva.

S tem bodo prevzeli odgovorni strokovni kadri še posebno skrb in dolžnost, da bodo v našem glasilu obveščali kolektiv o aktualnih problemih služb in referatov. Pomembno je, da smo vsi sproti seznanjeni s perečimi problemi konkretne poslovne strokovnosti trenutnega položaja, pa tudi strokovno analiziranih predvidevanj.

Mislím, da je to namen Brestovega Obzornika — vse ostalo je drugotnega pomena.

Da doživlja Brestov Obzornik svoje rojstvo ravno ob 20. obletnici Bresta, je le srečno naključje... srečno naključje tudi zame, ki lahko to priliko koristim za, to da celotnemu kolektivu iz srca čestitam k 20-letnici našega Bresta in iskreno želim, da bi si v interesu vseh utrjevali poslovno pot višje, vedno višje.

Zato vabim in pozivam vse člane naše delovne skupnosti k kritično tvornemu in progresivnemu sodelovanju, z geslom: **VSAK Z VSEMI!**

JOŽE LESAR

Tri obdobja razvojnih poti Bresta

- 1947—1950 začetni koraki z razdrobljenimi žagarskimi obrati
- 1951—1960 modernizacija proizvodnih postopkov, razvoj samoupravljanja in začetek specializirane proizvodnje pohištva za domače in inozemsko tržišče
- 1961 dalje nadaljevanje specializacije poslovnih enot, decentralizacija samoupravljanja, formiranja in delitve sredstev

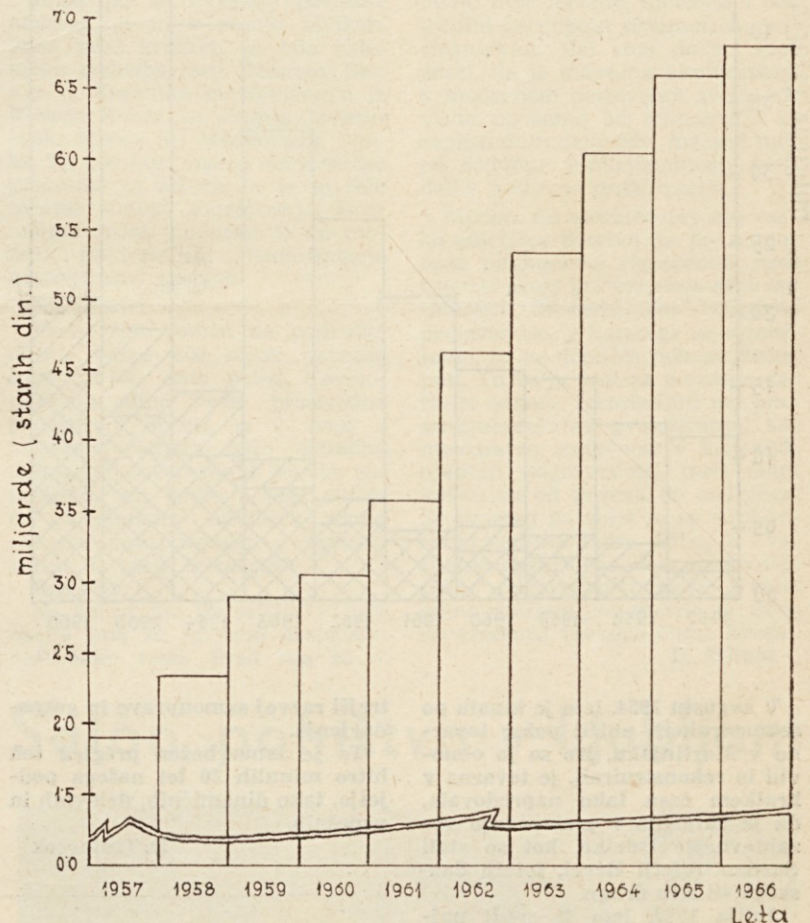
lužilo in izdelek je dobil visoki lesk. Nadaljevali smo s proizvodnjo kuhinjskega pohištva. Povečevali smo objekte in tako začrtali tloris sedanje tovarne. Pridobivali smo nove izkušnje, prihajali so novi kadri. Leta 1954 smo začeli s proizvodnjo furniranega pohištva in izdelovanje prve večje količine miz za Nizozemsko ter servir-

Prvo leto prve petletke. V jeseni 1947. leta je predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko podpisal akt o ustanovitvi novega lesnoindustrijskega podjetja v Cerknici. V podjetje so se združili: Lesnoindustrijski obrat I. (žaga) in obrat II. (zabojarna in barakarna) iz Cerknice, Lesnoindustrijski obrat Martinjak (žaga in zabojarna), Lesnoindustrijski obrat Marof Stari trg (žaga), žage v Dolenji vasi, Begunjah in na Rakeku. Podjetje je tedaj proizvajalo žagan les, zaboje in barake. V tujino smo tedaj prodajali le žagan les.

Obdobje od ustanovitve do 1950. leta, ko smo začeli v podjetju s samopravo in z njo pospešili razvoj podjetja, je bilo obdobje intenzivne proizvodnje žaganega lesa in barak. V tem času je bilo malo novih investicij, pa še te so bile prvenstveno usmerjene v žagarsko proizvodnjo. Iz tistega časa so znae velike akcije v sečnji lesa, ki naj bi kot izvozni artikel pripomogel k izboljšanju ekonomskega položaja v državi. V tistem obdobju smo si prizadevali, da bi izpolnili petletni načrt.

Celotna proizvodnja je imela značaj predelave surovin v primarne izdelke in polizdelke. Mizarstvo je imelo svojo osnovo v izdelavi oken in vrat kot sestavnega dela barak. Leta 1949 je bila med večjimi investicijami sušilnica za les na obratu Cerknica.

Dinamika vrednosti proizvodnje v zadnjih 10. letih po cenah iz leta 1966.

Toda kako naprej? Surovin je bilo vedno manj. Na tržišču ni bilo več tolikšnega povpraševanja po barakah.

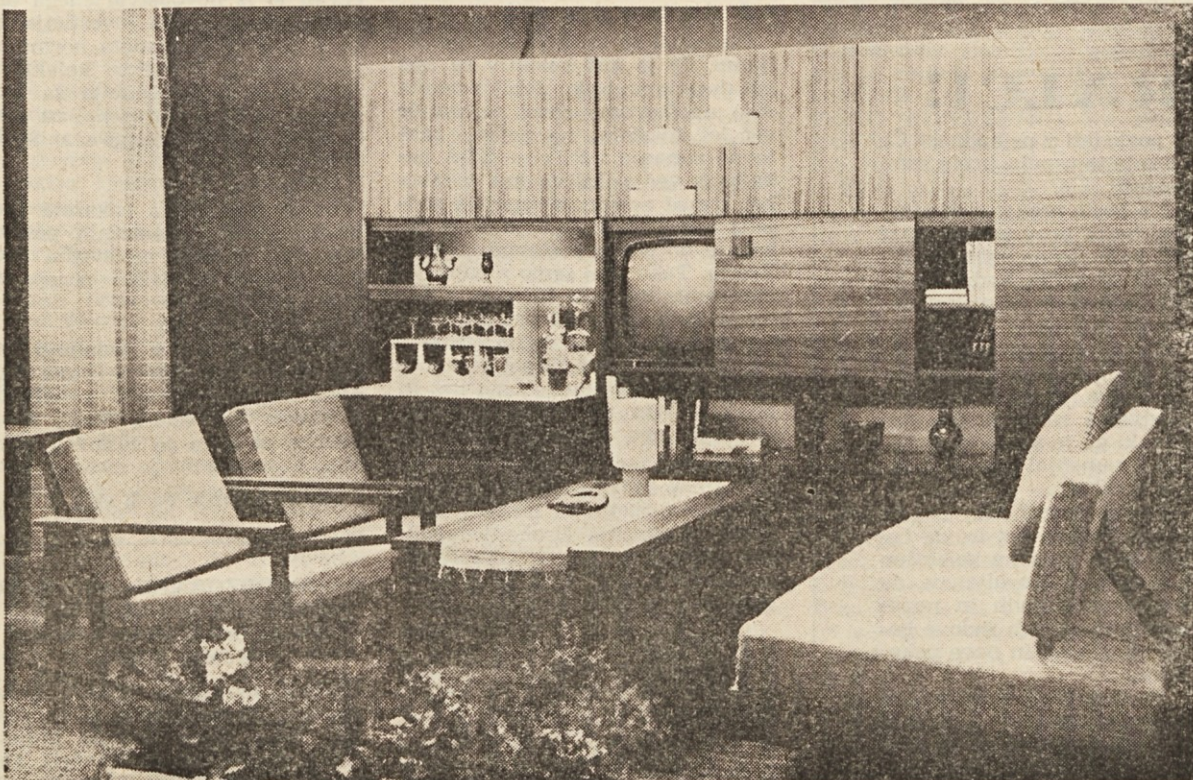
Pred nami je bilo 1950. leto, začetek novega obdobja. Kaj storiti? Naj bi nadaljevali zgolj z žaganjem lesa? Kakšen izdelek naj bi izbrali, da bi ga tržišče, tedaj še močno pod vplivom planske distribucije, sprejelo? Kako naj bi zaposlili čim več delavcev, saj je bilo znano, da se dalj časa ne bo razvila nova panoga industrije? Take misli so prevevale samoupravne organe, ko so iskali rešitev razvoja za prihodnje dni. Malo pred prvim zasedanjem samoupravnih organov smo na prostoru sedanje Tovarne pohištva Cerknica zgradili prvi večji objekt. Na čelu le-tega smo izpisali: **DELAMO — VLADAMO**. In res, ta izrek je danes uresničen. Z novim objektom — montažno dvorano — za lesene hiše, so bile nove možnosti za iskanje prihodnjega izdelka tega obrata. Komaj deset delavcev je znalo opravljati mizarška dela. Začeli smo s proizvodnjo lesenih šatulj za likerje in šivanje. Tedaj smo prvič uporabili

nih mizic za Anglijo. V tistem času je že znano: to bo tovarna furniranega pohištva. Opustili smo proizvodnjo kuhinjskega pohištva, tovarna je razširjala program s furniranimi izdelki. Leta 1957 je prva v Jugoslaviji uporabila polyester kot najsodobnejši površinski material. To je pomenilo širši kvalitetni premik. V tovarni so lahko začeli izdelovati tudi najbolj kvalitetne izdelke.

Obrat v Martinjaku je že pred vojno izdeloval lesene obešalnike za izvoz. Tudi tukaj ni smelo ostati samo pri žagi in zabojarni! Mnogi še pomnijo, da so bili prvi izdelki 1951. leta razni čebrički in vedra iz jelovega lesa. Nabavili smo nove stroje in začeli s proizvodnjo hlačnih spon in obešalnikov. Kvalitete v proizvodnji stolov smo se učili na okroglih stolčkih za Anglijo. Povečevali smo predelavo. V letu 1953/54 smo obrat rekonstruirali. V tovarni smo začeli s pospešeno proizvodnjo izdelkov, izvoz je zajel celotno proizvodnjo.

V tem času smo uknili žago v Begunjah, odtujili žago na Rakeku in opustili žago v Martinjaku. Za-

(Nadaljevanje na 2. str.)

DNEVNA SOBA DANIELA, nov izdelek Tovarne pohištva Cerknica

Tri obdobja razvojnih poti Bresta

(Nadaljevanje s 1. str.)

gi v Cerknici in Dolenji vasi pa sta čakali na izgradnjo nove bazenske žage. V Starem trgu smo razširili proizvodnjo na ladijski pod, zaboje in lesno volno, katere proizvodnjo pa smo hitro opustili.

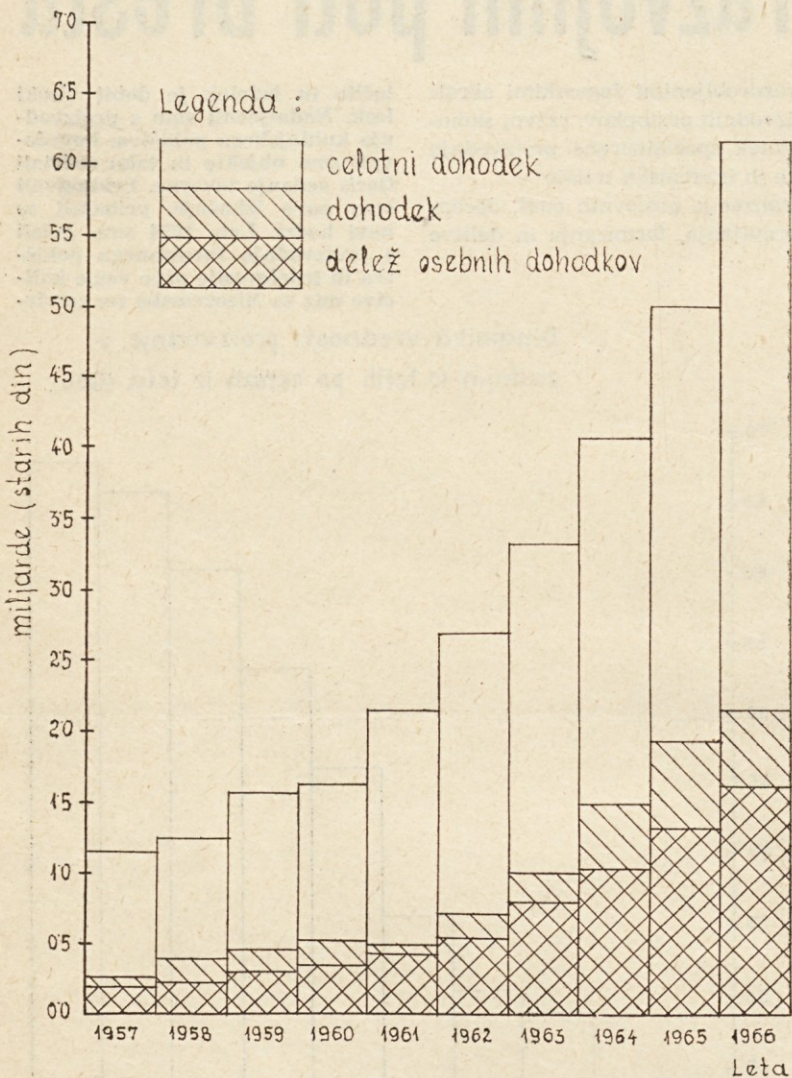
V obdobju od 1950. do 1960. leta smo dosegli znaten vzpon proizvodnih kapacitet tako, da je v vseh enotah podjetja dosežena specializacija proizvodnje. V tem času je bilo potrebno veliko naporov za čim hitrejši vzpon iz zaostalosti na vrh slovenske in jugoslovanske lesne industrije. Tedaj smo se pripravljali na izgradnjo Tovarne ivernih plošč.

vodnje. Vedno več smo izvažali. Znotraj tovarn smo iskali novih rešitev. V vsem smo težili k ekonomičnosti poslovanja.

V tem času smo zgradili bazensko žago v Cerknici, opustili smo žagi v Cerknici in Dolenji vasi. S tem smo uredili žagarsko proizvodnjo v Cerkniškem bazenu.

Če gledamo ta nagli razvoj proizvodnih kapacitet na Brestu, katerega korenine zahtevajo vedno večjo razvojno stopnjo, potem ni čudno, da sta bila samoupravljajna pa tudi ekonomika dolgo časa centralizirana. In sedaj? Decentralizacija podjetja omogoča še hi-

Dinamika celotnega dohodka, dohodka in osebnih dohodkov v zadnjih 10 letih.

V avgustu 1954. leta je kmalu po rekonstrukciji uničil požar tovarno v Martinjaku. Ko so jo obnovili in rekonstruirali, je tovarna v kratkem času tako napredovala, da je vključila v proizvodnjo vse zahtevnejše izdelke, kot so stoli Sardan, fotelji Revel, fotelji danskega stila in druge.

Julija 1959. leta je sredi največjega dela uničil požar Tovarno pohištva v Cerknici. Z improvizirano proizvodnjo smo v nepoškodovanih objektih tovarne proizvajali naprej, pogoreli objekt pa v rekordnem času obnovili, nabavili nove stroje in novo opremo, ki je bila za tisti čas najsodobnejša. V začetku 1960. leta je bila tovarna rekonstruirana in sposobna za najzahtevnejšo proizvodnjo.

Velika fluktuacija delavcev, nizka stopnja strokovne izobrazbe, morda slabo izbran asortiman, vse to je vplivalo na to, da Tovarna pohištva v Cerknici po rekonstrukciji ni hitreje napredovala.

V letu 1960 smo dogradili Tovarno ivernih plošč, ki je bila prva izmed 15 podobnih tovarn pri nas. Prva po kvaliteti in količini proizvodnje, prva po ekonomičnosti poslovanja.

Desetletje intenzivne graditve, obnavljanja, rekonstrukcij je za nami. Dosegli smo specializacijo, vse enote so s svojimi izdelki posegle v mednarodno delitev dela, povečalo se je število kupcev.

Vse obdobje po 1960. letu lahko imenujemo obdobje vedno boljšega poslovanja, nadaljevanja specializacije, oblikovanja nove proiz-

trejši razvoj samouprave in gospodarjenja.

To je samo bežen pregled teh hitro minulih 20 let našega podjetja, tako dinamičnih, delovnih in uspešnih.

D. Trotovšek

DRAGI BRALCI!

Danes, ko praznujemo 20-letnico uspešnega delovanja kombinata Brest, danes, ko slavimo pomemben mejnik delovnih zmag, in ko se s ponosom ozremo na prehojeno pot, se pojavljamo pred vami s tiskano besedo, ki smo si jo že dolgo želeli. Z njo bomo skušali zakrpati vrzel, ki je ločila kolektiv od odločitev samoupravnih organov, novih idej, predlogov, rešitev...

Uspešno poslanstvo našega Obzornika si predstavljamo le na osnovi skupnega dela strokovnih kadrov, uredniškega odbora in celotnega kolektiva.

Mlajšim delavcem se bo zdela morda današnja vsebina glasila preveč zgodovinska, suhoparna; starejšim morda doživljajo, spomin, zahvala...

S prvo, jubilejno številko, smo želeli doseči prav to: ozreti se nazaj in z realnost-

Brest ob 20. obletnici obstoja

Razgovor z glavnim direktorjem Jožetom Lesarjem

OSNOVNA ORIENTACIJA BRESTA NA INOZEMSKIH TRŽIŠČIH ● DOSEŽENA RAVEN IZKORIŠČANJA KAPACITET ZAHTEVA NOVA INVESTICIJSKA VLAGANJA ● DOLGOROČNI KREDITI INVESTICIJ BODO UGODNO VPLIVALI NA DVIG STANDARDA ● V PROGRAMU JE VRSTA TEHNOLOŠKIH NOVITET ● ORIENTACIJA V PROIZVODNJO STILNEGA POHIŠTVA ● IZPOPOLNITEV NOTRANJEJGA SISTEMA DELITVE ● INTEGRACIJSKE OBLIKE SE DOBRO RAZVIJAJO ● VPRAŠANJU ZAPOSLEVANJA SE POJAVLJAJO NOVE MOŽNOSTI ● VSAKA ODLOČITEV MORA IMETI EKONOMSKO OSNOVO ●

Vprašanje:

Znano je, da je kombinat BREST ne le eden največjih jugoslovanskih proizvajalcev pohištva, temveč da sodi tudi v sam vrh proizvajalcev kvalitetnih izdelkov pohištva, kar dokazuje tudi podatek, da izvažamo 60 % proizvodnje pohištva oziroma da realiziramo 92 odstotkov izvoza na področje zavetnih tržišč konvertibilnih valut.

Kako ocenjujete sedanji položaj kombinata v primerjavi z ostalo industrijo doma in v svetu?

Odgovor:

Brest je tudi največji izvoznik pohištva v državi. To je dosežek, ki je rezultat splošnih pogojev, predvsem pa izrednega delovnega prizadevanja kolektiva. Pred investicijskim razvojem Bresta smo ugotavljali, da ima lesna industrija v jugoslovanskem prostoru zelo ugodne pogoje za tolikšno proizvodnjo, da lahko daleč presega nacionalno potrošnjo pohištva. Močna surovinska baza, geografsko ugodna lega (bližina tržišč), odlične transportne poti, lažja nalozba kapitala kot v nekatere druge panoge, so dobri pogoji, na katerih temelji takšna ocena. Alternativa je bila jasna: usmeriti kapacitete za domači trg ali za izvoz. Brez dolgega razmišljanja smo se odločili za izgradnjo pohištvenih kapacitet, usmerjenih v izvoz, ker smo pravilno ocenjevali, da je hiter splošen napredek podjetja možen samo v tej smeri. Ta odločitev je dala pečat tudi naši tehnologiji za komadno serijsko proizvodnjo. Takšen program in tehnologija omogočata najširši maneverski prostor na tržiščih.

Hkrati se je zastavila zelo široka in intenzivna vzgoja strokovnih kadrov in štipendiranje na vseh strokovnih ravneh, kar traja tudi še danes.

V letih 1953 in 1954, ko smo bili kot pohištveniki še na dokaj majavih nogah, smo že »lezli« čez me-

jo. V začetku je bilo več kritike kot priznanj. Vsak spodrseljal pa smo sprejemali kot injekcijo, ki je skozi »dvojene napore in čisto tudi z »zvišano temperaturo« pa le krepila naš kolektivni organizem.

Zelo hitro smo ugotovili, da je prosti trg na zapadu arena, kjer je prizanesljivost ali milost neznan pojem; arena, kjer vlada zakon brezkompromisne konkurence, ki neprestano uničuje in izriva slabe in nesposobne. Hkrati pa smo spoznali, da je ta arena šola, ki nas edina pripelje na modernejšo poslovno raven. Kolektiv se je takim razmeram na tujem tržišču začel prilagajati ne samo tehnično in tehnološko, organizacijsko in kadrovske, ampak so bili tudi vsi poslovni tokovi Bresta zavestno pod neprestanim pritiskom progresije, ki jo poraja svetovni razvoj.

Tako smo se vključili tudi v politično ekonomsko prizadevanja naše družbene skupnosti.

Danes lahko upravičeno ugotavljamo, da je naš kolektiv to, več kot desetletno bitko dobil v celoti. Ako upoštevamo samo to, da že več let izvažamo na najbolj zahtevno zunanje tržišče — ZDA nekajkrat več pohištva kot katerokoli izmed najrenomiranejših podjetij naše stroke, potrjuje in dokazuje doseženo poslovno stopnjo Bresta. Tako smo samo z enim izmed ameriških kupcev, s katerim sodelujemo že pet let, prav te dni zaključili enoletno pogodbo za 1,658,230 USA \$. Posel se nanaša na stereo glasbene omarice, ki predstavljajo po obliki in konstrukciji zelo zahteven proizvod.

Pri vsem tem pa je najvažnejše, da nam sedanja usposobljenost in osvojene pozicije na tržiščih omogočajo nadaljnje široke perspektive. Pogoj je le, da dosedanjo strategijo bogatimo s poslovno politiko tudi v prihodnje.

Vprašanje:

Investicije v modernizacijo proizvodnih postopkov, ki so predpogoj uspešnih konkurenčnih nastopov in potrebne akumulacije, so bile v zadnjih nekaj letih na nivoju amortizacijskih sredstev oziroma v mejah enostavne reprodukcije. Kljub temu pa so iz leta

v leto ekonomski rezultati naraščali. Kje so vzroki takega stanja in kako bo našlo podjetje izhod iz njega?

Odgovor:

V letu 1951 smo se odločili, da v podjetju napravimo odločen odskok od primarne proizvodnje (žagan les, zaboji, barake) na finalizacijo. Končni cilj je bilo pohištvo. Predmet izgradnje rekonstrukcije sta bila obrata v Cerknici in Martinjaku. Pridružila se jima je tudi Iverka. V te obrate so bile usmerjene generalne investicije in s tem pa je bil v tem času prizadet tudi standard kolektiva.

Leta 1961, ko so bile glavne investicije zaključene, se je pred nas postavila nova naloga: zagotoviti intenzivno izkoriščenost investitornih kapacitet, hkrati pa na bazi te naloge okrepiti standard zaposlenih. Investicijsko »mirovanje« v nove kapacitete je torej imelo svojo vsestransko osnovo.

V tem času se je podjetje organizacijsko konsolidiralo, intenzifikacija pa nam je navrgla več kot podvojitve blaga. Hkrati se je dvigal standard, saj nam je poleg drugega uspelo v glavnem le rešiti stanovanjsko krizo, ki je bila pred tem naravnost obupna.

Koncem lanskega leta so nam analize začele signalizirati, da se začenja glavna fabrikacij približevati plafonu možnega izkoriščanja kapacitet. To je vzrok, da mora poslovna politika Bresta dobiti nove dimenzije. No, kakor nam je znano, so se samoupravni organi že odločili v tej smeri in je zato tudi izdelan investicijski elaborat. Pri tem gre za modernizacijo obstoječih kapacitet. Vrednost te investicije znaša 1,400 milijonov S din. Po tej investiciji pa bi se obseg proizvodnje povečal od 8 milijard letos na 12 milijard v letu 1970, če bo investicija zaključena v letu 1969. To povečanje proizvodnje se pretežno nanaša na pohištvo, od katerega bo glavna usmerjena v izvoz. Tako bi se izvoz samo pri pohištvu povečal od letošnjih 2,234.500 \$ na 4,700.000 dolarjev.

Pri tem pa je zanimivo sledeče: do leta 1961 smo morali vlagati investicije pretežno iz lastnih sredstev, seveda se je to poznalo tudi pri osebnih dohodkih. Takrat smo bili neznan, brez renomeja. Danes ni več tako. Za glavno investicijo imamo na razpolago dolgoročne kredite (10 let), domače in inozemske, tako da bomo kredite odplačevali le iz novoustvarjenega dohodka. Torej sama investicija ne bo v ničemer prizadela normalne rasti osebnih dohodkov kolektiva. Nasprotno, ta investicija za modernizacijo je edini pogoj za perspektivno rast osebnega standarda Brestovcev.

Vprašanje:

Laško na kratko nakažete vsebinski razvoj posameznih poslovnih enot oziroma proizvodni program glede na tržne pogoje za dobo petih let?

Odgovor:

Mislim, da se v nadaljnjih petih letih v temelju ne bosta menjala niti program niti tehnologija v Brestu kot celoti. Večje spremembe pa bodo po poslovnih enotah. V programu je vrsta tehnoloških (Nadaljevanje na 3. str.)

Brestov OBZORNIK — Glasilo kolektiva BREST CERKNICA
Glavni in odgovorni urednik
Danilo Mlinar

Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Franc Hvala, Silva Ileršič, Tone Kebe, Danilo Mlinar, Darja Petrič, Franc Tavželj, Dušan Trotovšek in ing. Vlado Usenik
Tiska tiskarna ČZP Kočevski tisk Kočevje

Brest ob 20. obletnici obstoja

(Nadaljevanje z 2. str.)

loških novitet, od katerih so nekatere, lahko rečem revolucionarne. V mislih imam novo kvaliteto ivernih plošč, tiskarno in generalne rekonstrukcije tehnoloških postopkov v površinski obdelavi ter popolno spremembo predelovalnega programa v TLI Stari trg.

Pri oblikovanju konkretnih programskih konceptov po poslovnih enotah se moram omejiti na svoje osebne zamisli zato, ker nekatere od le-teh še niso dokumentarno obdelane in o njih še niso sklepali samoupravni organi.

Program proizvodnje furnirane-pohištva naj bi začeli postopoma spreminjati po oblikovnosti od povsem ravnih zunanjih ploskev. Smer, ki jo je potrebno intenzivno študirati, je stilizacija generalnih linij sedanjega izbora proizvodnega programa. Hkrati se mi zdi nujno zunanje fronte poživljati z vgrajevanjem raznih okrasnih profilov v ploskve. S tem seveda ne mislim, da bi se sedanji asortiman v celoti opustil.

Poslovna enota Martinjak bi se morala čimprej usmeriti samo na stilno proizvodnjo foteljev, stolov in v kooperaciji s Tovarno pohištva Cerknica na kompletne oprem. To je za Martinjak nujno, ker sta tehnologiji za stilno in klasično masivno pohištvo v moderni fabrikaciji nedružljivi.

Prepričan sem, da imata Tovarna pohištva Cerknica in Martinjak zelo ugodne perspektive za skupno sodelovanje v proizvodnji in na tržiščih. S tem mislim na ugodne možnosti za opremo velikih »TOP« hotelov in motelov v ZDA in tudi na drugih tržiščih.

dobnih orientacijah je primarne važnosti stalno sistematično spremljanje tržnih dogajanj, tako doma, predvsem pa po večjih zunanjih trgih. TRZIŠČA SO VEDNO ODPRTA, vprašanje je samo ali jim ustrezamo s pravilno izbranimi artikli, ustrezno kvaliteto in primerno ceno. Izredne važnosti je učinkovito približevanje naših uslug tržiščem, kar je dolga kvaliteta propagande in reklame, kar pa mi opravljamo zelo pomanjkljivo.

Vprašanje:

Ali lahko pričakujemo novih reformnih ukrepov, ki bi vplivali na poslabšanje ekonomskega položaja našega podjetja?

Odgovor:

Reformnih ukrepov se nam ni treba bati. Nasprotno! Za nas bi bilo najugodnejše, da se reforma odvija hitreje.

Osebo se bojim le »reformnih ukrepov«, ki bi spodkopavali ali celo preusmerili sedanji kurs reforme.

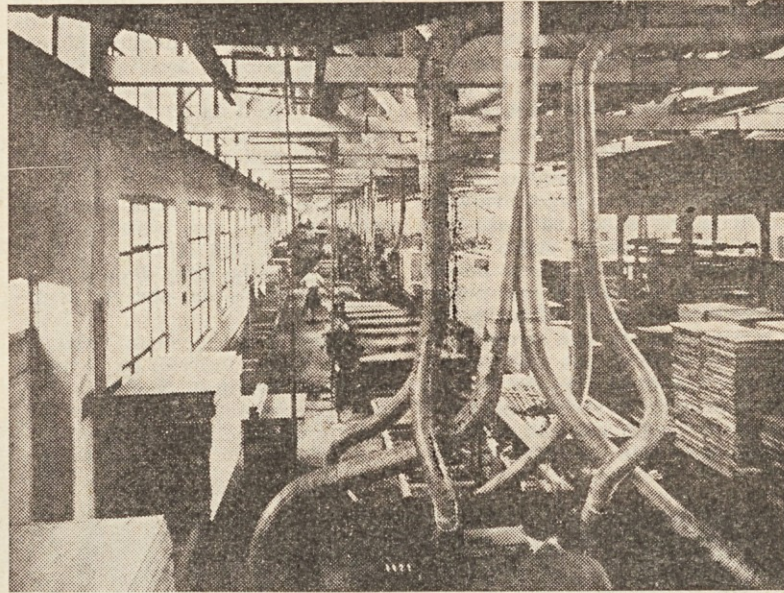
Vprašanje:

Naraščanje standarda zaposlenih, v mislih imam osebne dohodke in ostale materialne ugodnosti, ki vplivajo na standard delavca, ob istočasni zadostitvi potrebe razširjene reprodukcije, je eno osnovnih vprašanj, ki zanimajo delovni kolektiv. V zvezi s temi bi želel odgovore na sledeča vprašanja:

Kako bomo v prihodnje regulirali odnos osebni dohodki — skladi, saj vemo, da je to vprašanje trenutno v celoti prepuščeno zvestosti posameznih samoupravnih

enotami. Tak plan vsebuje tudi ekonomsko finančne razmejitve, tako posameznih poslovnih enot, kot podjetja.

Vsebinski teh odnosov v Brestu je daleč naprednejša od klasičnih oblik centralizacije, ki se jih po-

služuje še večina podjetij tudi v Sloveniji. Prepričan sem, da bi bilo zelo škodljivo odstopati od naših osnov, nasprotno, razvijati jih moramo naprej. Mislim, da je prav sedaj potrebno izpopolniti naš notranji sistem:

a) Okrepiti ekonomsko analitično dejavnost za pretekla in prihodnja časovna obdobja. Takšne analize bi morale biti osnova za še bolj koncizne poslovne plane v podjetju.

b) Usmeriti osnovno pozornost na akumuliranje sredstev za osebne dohodke in za razširjeno reprodukcijo. Rast in potrošnja teh sredstev vezati s planskim instrumenti za obračunska obdobja poslovnega leta.

c) Skrčiti na najmanjšo, vendar še pametno mero vso »neproduktivno« potrošnjo (od sredstev za vzdrževanje, raznih dodatkov, rekreacije, do dotacij vseh vrst). Obstajajo primeri, ko s temi sredstvi neracionalno gospodarimo. **GLAVNINA TEH SREDSTEV ZMANJŠUJE AKUMULACIJO, IZ KATERE SE FORMIRAJO OSEBNI DOHODKI IN SKLADI.**

d) Cilj bi morali biti čim večji osebni dohodki članov kolektiva zato pa čim manj podjetniške »socialne«.

e) Izdelati je potrebno oblike, ki bi materialno stimulirale člane kolektiva na ostanku dohodka.

f) Izpopolniti sistem osebnega nagrajevanja po dejanskih, ne le formalnih kvalifikacijah posameznikov. Mislim, da je treba tudi v analitski oceni nujno izpopolniti formalistična določila s postavkami, ki morajo zagotavljati, da je OSNOVA ZA NAGRAJEVANJE TISTO KONKRETNO IN PRODUKTIVNO ZNANJE, KI OPLAJA PODJETNIŠKE INTERESE.

Za to, da so osebni dohodki trenutno skoraj najnižji v lesni industriji, je več vzrokov, od katerih je precej le prehodnih. Pri tem gre tudi za pametno gospodarjenje in upravičenost predvsem v panogah lahke industrije. Priča smo pojavu, ko se posamezna podjetja naravnost zažirajo, kar se lahko imenuje v gospodarskem jeziku samomorilstvo, v političnem pa sabotiranje reforme. Zdi se, da bo družba v takih primerih posegla in napravila red.

Splošno pa lesna, oziroma pohištvena industrija tudi v svetu spada med panoge, kjer je kapitalizacija najmanjša, tako da profita stopnja in s tem tudi plače ne dosegajo industrij, kot so: železarska, motorna, kemična in podobne.

Vprašanje:

Integracija je eden pomembnih faktorjev razvoja in uspešnosti poslovanja podjetja. Kaj menite kot direktor in republiški poslanec o integraciji lesne industrije v občini in ali lahko pričakujemo tudi širšo integracijo našega podjetja

s sorodnimi podjetji izven občinskih meja?

Odgovor:

Integracijske oblike so zelo raznovrstne. Sedanja stopnja družbenega razvoja daje določeno prednost vsem drugim oblikam, kot pa fizični integraciji. S tega vidika ocenjujemo poslovno sodelovanje, kot na primer z Jelko v Begunjah kot zelo uspešno in koristno za

glavnem naložbe za delo v modernizaciji. Tako tudi omenjena investicija na Brestu ne ustvarja pogojev za dodatno zaposlitev. Zaposlevanje se bo pri nas omejevalo na naravno selekcijo, ki znaša letno nekako okrog 50—60 delavcev.

Velike možnosti za zaposlitev pa so pri nas v boljšem gospodarjenju z gozdovi, saj je več kot 10 tisoč hektarjev zapuščenih zemljišč, ki predstavljajo idealno bazo za nove gozdove. Po mojem je tu vzrok pomanjkanja smotrne politike. Ta problem sem že večkrat razvijal v merilu občinskih sestankov. Druge, še večje možnosti pa odpira razvoj turizma, ki ima v naši občini idealne pogoje — samo žal trenutno ob skoraj prazni blagajni.

Vprašanje:

Želite postaviti kakšno aktualno vprašanje sami in tudi sami nanj odgovoriti?

Odgovor:

Da, in sicer vprašanje organizacije in funkcionalnosti podjetja.

Doslej smo in moramo tudi v prihodnje budno slediti vsem tehničnim in tehnološkim dosežkom naše dejavnosti v najrazvitejših državah. To moramo delati poglobljeno in bolj sistematično in ne le na tem področju.

Destvo je, da je svetovna znanost tudi na drugih poslovnih dejavnostih odkrila povsem nove oblike, nove metode sodobnega pojmovanja in obvladovanja problemov. Ta odkritja industrija sodobno razvitih ekonomij osvaja — mi pa tu zaostajamo. Ta vrzel, ki je delno moč navade, moramo z odločnim pristopom sistematično odstranjevati. Vsi smo dolžni spoznati, da je glavna akumulacija v modernem poslovnem svetu odvisna ne samo od tehnologije in neposrednih delavcev, marveč tudi od sodobne funkcionalnosti vseh delov poslovne organizacije.

Mislim, da moramo pri nas vsako odločitev posebej, pa naj se nanaša na karkoli, rigorozneje ocenjevati skozi prizmo ekonomskega interesa. Moderni čas blagovne proizvodnje, v katerega se usmerjamo, tu ne dopušča nobene druge poti. To velja tudi za notranje delovne odnose. Izkoreniniti moramo sentimentalnost, protežiranje, komolčarstvo, različnost v kriterijih osebnih odgovornosti med člani kolektiva od prvega do zadnjega. Še posebej pa velja to za strokovne in vodilne kadre. Hitro in kvalitetno opravljeno delo z zavestjo polne odgovornosti mora postati edino sprejemljivo merilo za osebno vrednost vsakega člana Bresta.

D. Mlinar

Ena od novih izvedb glasbenih omarič

Na Marofu je v stagnaciji proizvodnja zabojev. Menim, da se bo že v nekaj letih isto zgodilo s proizvodnjo ladijskega poda, čim se bodo sprostile cene hlodovini in rezanemu lesu. Zato je zelo na mesu koncept, da se v tej enoti formira stolarna, k čemur se je pravzaprav že pristopilo. Sedanji proizvodni program stolov v Tovarni pohištva Martinjak bo osnova za program te fabrikacije. Za to imamo vse pogoje: strovinke, tehnične, komercialne, le še kadrovske in gradbene moramo obvladati.

Iverka naj bi dvignila svojo zmogljivost od sedanje kapacitete cca 12.000 m³ na cca 25.000 m³ s tem, da bi bile zunanje plasti plošč tako gladke, da bi odpadla potreba po dvojnem plemenitem furniranju zunanjih front pohištva.

Menim, da perspektiv za rentabilno mehansko predelavo jelovega žaganega lesa v končne produkte ni, ker je to predraga surovina. Zato je tudi v teku študija o integraciji žagarske proizvodnje za ves bazen na Marofu. Težimo k temu, da bi bila tudi v tej fabrikaciji dosežena optimalna rentabilnost proizvodnje.

Pri razglabljanju o teh in po-

organov? Ali lahko na področju formiranja in delitve sredstev pričakujemo drugačna merila, oziroma sisteme? Kaj menite o trenutnem stanju standarda zaposlenih v lesni industriji, ki je na dnu lestvice celotne industrije in ali pričakujete izhod iz tega stanja?

Odgovor:

V normalnih svetovnih razmerah in s pametno poslovno politiko v podjetju ni nikakršnih osnov za zaskrbljenost zaradi normalne rasti osebnega standarda. Nasprotno, kakor sem že omenil z naložbo v modernizacijo se v našem podjetju zagotavlja pojačan rentabilnostni obseg in to najmanj za realno amortizacijsko obdobje investicije.

Kakor veste imamo v Brestu organizacijo, ki v specifični obliki s poslovno samostojnimi enotami ustvarja pogoje za čim večjo mobilnost članov kolektiva. No, to pri nas ni v nasprotju z obstojem letnega plana podjetja, ki je obveza za vse, ki pa ni vsiljevan poslovni enotam, ampak je rezultat ekonomske strokovnih analiz o možnosti gospodarjenja in kot tak dogovor med poslovnimi

oba partnerja. Nekoliko manjši obseg ima sodelovanje med Brestom in Gabrom, ker ima le-ta svojstven asortiman in druge oblike tržišča.

Brest pa se močneje povezuje navzven in to v raznih oblikah. Prav pred kratkim je bila sklenjena pogodba med Brestom, St. lom iz Kamnika in Novolesom iz Novega mesta za skupni investicijski nastop pri Mednarodni banki. Ta podjetja imamo delno slične programe in tržišča in je to šele začetek širšega sodelovanja. Brez integracijskih povezav si ne morem predstavljati modernizacije gospodarstva nasploh.

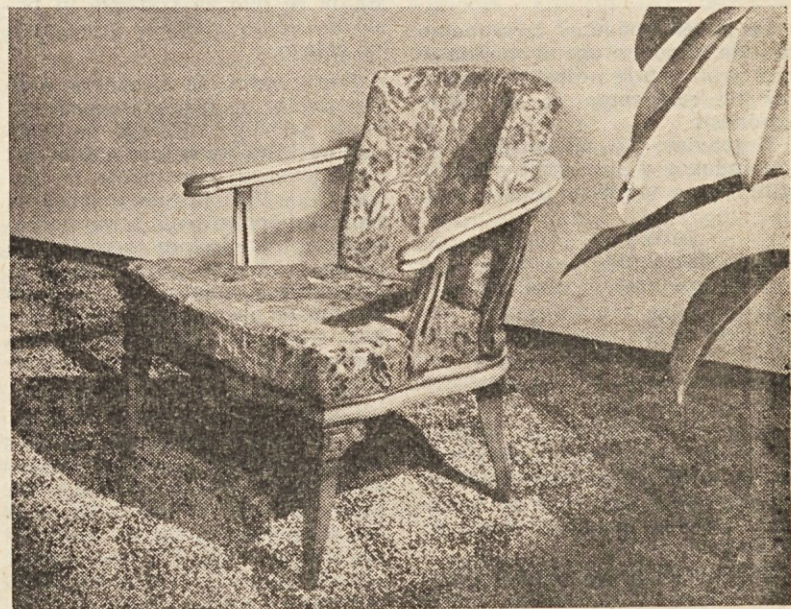
Vprašanje:

Vsako leto konča na področju občine okrog 300 otrok obvezno šolanje. Ker smo poleg Kovinoplastike edino večje proizvodno podjetje v občini, je v zvezi z razvojem podjetja zelo aktualno vprašanje povečevanja števila zaposlenih. Ali lahko s tega stališča pričakujemo ublažitev stanja trenutne brezposelnosti v zaposlovanju v lesni industriji?

Odgovor:

Na žalost ne. Industrija v naši občini ima že za sabo ekstenzivno obliko rasti. Pred njo so v

Salon pohištva v Ljubljani

Komaj smo končali s pripravo za Zagrebški velesejem, je že pred nami Salon pohištva 1967, ki bo od 4. do 12. novembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Na prostoru z več kot 200 m² bomo razstavili nove izdelke pohištva, ki jih sedaj s povečano naglico izdelujejo modelne delavnice v Cerknici in Martinjaku.

Razstavili bomo izdelke, name-

njene ameriške, evropske in tudi domačemu tržišču.

Posebej naj omenim program jedilnic, novih stilnih omarič in dnevnih sob. Tovarna pohištva Martinjak bo prikazala vrsto novih stilnih izdelkov, namenjenih za ameriško tržišče, pa tudi doma bi šli v promet.

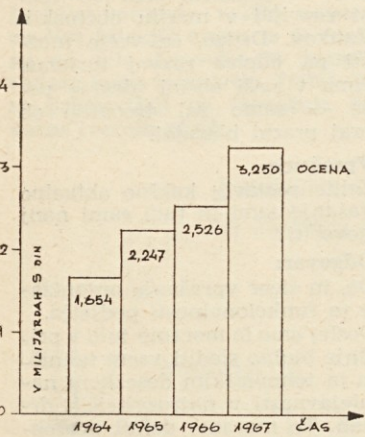
Pričakujemo, da bomo tudi na Salonu pohištva dosegli podoben uspeh, kot smo ga v Zagrebu.

PIŠE DIREKTOR POSLOVNE ENOTE:

Povečali smo obseg proizvodnje

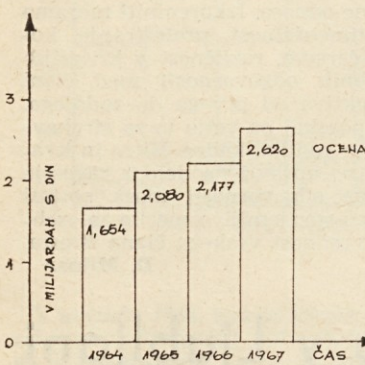
Tovarna pohištva Cerknica je ena izmed poslovnih enot našega kombinata, v kateri smo najbolj povečali obseg proizvodnje v zadnjih nekaj letih. Da je res tako, lahko ugotovimo iz naslednjih pokazateljev:

Iz grafičnega pregleda razvidimo, da smo storili večji skok v letu 1965, kar je v relativnih številah index 135. Mnogo počasnejša rast je bila v letu 1966 v odnosu na 1965. leto. Index smo dosegli s 112. Velik skok je bil spet v letu 1967, kjer bo po ocenah index dosegel v odnosu na lansko leto 128. V obdobju štirih let smo skoraj podvojili proizvodnjo.

Vsi podatki so v absolutnih cenah po takratnih veljavnih cenah fco tovarna. Če vse te podatke z reduciramo na veljavne cene v letu 1964, potem je slika razumljivo nekoliko drugačna. Iz analiz spoznamo, da je bil povečan index gibanja cen v obravnavanem obdobju 108. Če osnovne podatke z reduciramo s tem indexom, potem dobimo realno sliko o gibanju obsega proizvodnje.

Poglejmo še grafikon tako z reduciranih podatkov:

Če iz teh podatkov izračunamo še indekse, potem ugotovimo, da je rast proizvodnje precej drugačna, kot jih razberemo iz absolutne vrednosti.

Napravimo še tabelarični prikaz indexov v absolutnih vrednostih! Bazna vrednost je leto 1964.

Leto	Indeksi absolutnih vrednosti	Indeksi realnih vrednosti
1964	100	100
1965	135	126
1966	153	130
1967	196	158

Iz tega tabelaričnega prikaza spoznamo, da je tudi realna rast obsega proizvodnje dokaj dinamična, saj smo v treh letih po bazičnem obdobju povečali obseg za 58 odstotkov.

Če te podatke priredimo v verižni obliki tako, da se bazna vrednost iz leta v leto spreminja, potem dobimo naslednji prikaz:

Leto	Absolutni podatki		Realni stvarni podatki	
	Vrednost proizvodnje	Verižni index	Vrednost proizvodnje	Verižni index
1964	1,654	100	1,654	100
1965	2,247	135	2,080	126
1966	2,526	112	2,177	104
1967	3,250	128	2,620	121

Iz teh podatkov vidimo, da je bil tudi realni porast med leti različen. Tako beležimo velik skok v letu 1965, zelo majhnega v letu 1966 in ponovno precejšen skok v letu 1967. V pregledu sem ugotavljal dejstva tako, da si bo bralec lahko ustvaril boljšo predstavlo o gibanju proizvodnje. Pogledati pa je treba še, kje so vzroki za tako zadovoljivo stanje. Navedel bom le nekaj osnovnih vzrokov.

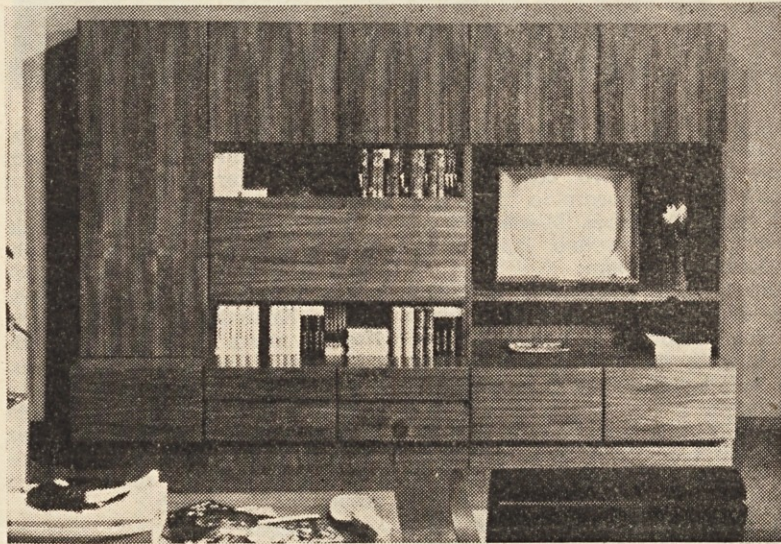
Vse do leta 1964 smo v tovarni delali izključno po naročilu. To je bilo značilno za vso jugoslovansko industrijo, ne samo za našo tovarno. Pri nas pa je prišlo to še posebej do izraza, ker smo delali pretežno za izvoz. Za tak način proizvodnje so bile značilne majhne serije. Zato sta bila strojni potencial in delovna sila slabo izkoriščena. Razumljivo je, da pri takem načinu proizvodnje produktivnost ni mogla biti zadovoljiva, kaj še, da bi bila na višini. S pre-

Spomladi leta 1964 je bilo treba nekaj ukreniti. Kolektiv se je odločil za 15% linearno povišanje osebnih dohodkov. S povečano intenziteto dela je kolektiv dvignil osebne dohodke za še nadaljnjih 11%. S tem smo zagotovili nadaljnjo rast osebnih dohodkov. V letu 1965 smo povišali osebne dohodke na osnovi doseženih rezultatov za 45% v odnosu na leto 1964. S tem smo dosegli oziroma presegli povprečje ostalih sorodnih podjetij v Sloveniji.

V skladu s povečanimi ekonomskimi rezultati smo povečali osebne dohodke tudi letošnje II. polletje, kar se bo brez dvoma pozitivno odražalo na obsegu proizvodnje.

Omenil sem le nekaj glavnih vzrokov, ki so vplivali na povečan obseg proizvodnje. Nedvomno je, da smo to dosegli tudi z drugimi, zlasti organizacijskimi ukrepi.

T. Kebe

Dnevna soba — IRVIN, izdelek tovarne TP Cerknica, se je zelo uveljavila na tržišču

hodom na kombinirano delo, to je na zalogo in po naročilu, smo ustvarili pogoje za proizvodnjo večjih serij. Od tod tudi ideja po osvajanju lastnega proizvodnega programa.

Drugi vzrok, ki je nekako povezan s prvim, je razgibanost domačega jugoslovanskega tržišča. Vse do pred nekaj let je bilo s pohištvo na domači trg precej težko prodati. Za to je več vzrokov. Eden glavnih je bila nerazvita trgovinska mreža in nizek standard prebivalstva. Zaradi takega stanja je bilo za podjetje in poslovno enoto tvegano proizvajati na zalogo.

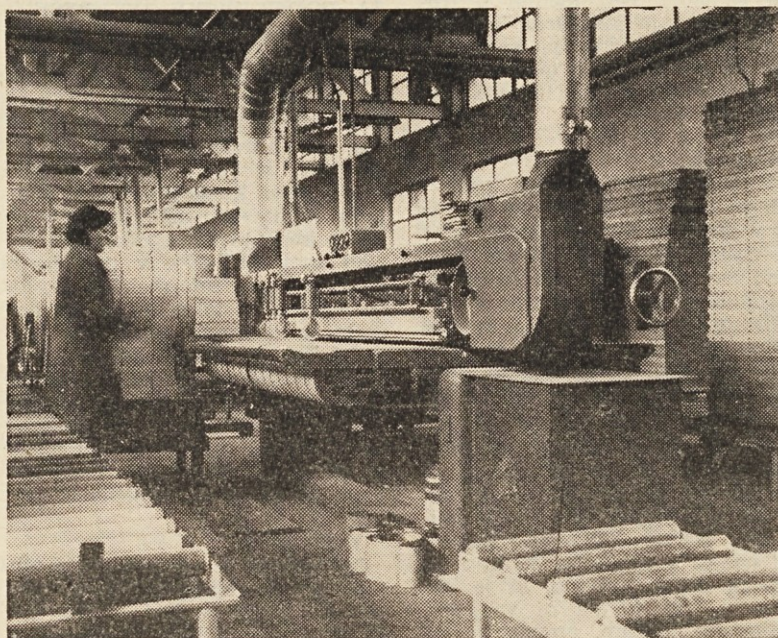
Tretji vzrok je strokovni nivo zaposlenih in primerno nagajevanje po delu. Starejši se bodo spomnili, koliko težav je bilo pri obvladovanju tehnologije. Po požaru leta 1959 je bila tovarna za tisti čas opremljena z najmodernejšimi tehnološkimi sredstvi, ki pa jih žal nismo znali izkoriščati. Mojstrska miselnost je bila tako močna, da je mehanizacija čestokrat stala, delo pa se je odvijalo ročno. Vendar smo prestali vajensko dobo.

Izredno velik prispevek za povečan obseg proizvodnje in produktivnosti dela ima tudi primernejše nagajevanje po delu. Na Brestu so bili do leta 1961 nizki osebni dohodki, ker je kolektiv vsa sredstva vlagal v osnovno kapitalno izgradnjo in modernizacijo opreme.

RAZGOVORI Z NAJVEČJIM AMERIŠKIM KUPCEM

V zadnjih dneh septembra je naše podjetje obiskal največji kupec naših izdelkov v ZDA.

Tovarna pohištva je napravila vrsto novih vzorcev glasbenih omaric. Z vzorci je bil kupec tako zadovoljen, da je za večino zahteval, naj jih pošljejo v ZDA. S tehničnimi kadri in inštruktorji je imel strokovni razgovor, kjer je pohvalil površinsko izdelavo glasbenih omaric, kritiziral pa je kontrolno službo, ki ni dovolj natančna, zlasti pri tistih elementih, s katerimi se kupec srečuje pri montaži. To bo treba popraviti. Za leto 1968 je ponovno naročil nad 60.000 enot, kar je veliko priznanje Tovarni pohištva Cerknica.

Delo pri avtomatskem brusilnem stroju

Slovenija največji kupec pohištva Brest

Statistični podatki o prodaji pohištva kažejo, da je Slovenija največji kupec pohištva BREST. Od začetka leta do konca avgusta je Slovenija kupila 37% pohištva BREST, sledi Srbija s 27%, Hrvaška z 22%, Bosna z 9 odstotki, Makedonija s 3,6 odstotka in Črna gora z 1,4%.

Ocena samoupravnih oblik in dosežene stopnje na Brestu

Pred več kot sedemnajstimi leti so člani delovnega kolektiva BREST prvič volili najzaslužnejše tovariše iz svoje srede in jim zaupali upravljanje nad proizvodjalnimi sredstvi.

Čeprav prvi delavski svet, ki ga je vodil tov. Intihar Franc, v materialnem pogledu ni predstavljal pomembnega činitelja, je imel zelo važno vlogo in pomen v političnem smislu.

Obdobje od ustanovitve prvih organov samoupravljanja pa do leta 1965 je bilo polno trdih izkušenj za BREST, pa tudi celotno družbo. V tem času je bilo treba premagovati velike gospodarske težave, vlagati velike investicije, to so bila leta samoodpovedovanja, požrtvovalnega dela, obenem pa leta zorenja delavskega samoupravljanja.

V začetku je preprosta proizvodnja dovoljevala in zahtevala centralno vodenje tehnične, planske, računске in drugih dejavnosti. Vse večji poslovni razvoj pa je zahteval nenehno iskanje novih organizacijskih oblik, ki naj bi imele čedalje več značilnosti decentralizacije. Najprej so bile decentralizirane tehnološka, kontrolna in planska služba. To je bila tudi osnova, ki je leta 1956 omogočila decentralizacijo delavskega samoupravljanja. Po poslovnih enotah so izvolili obratne delavske svete, kar je pomenilo novo kvaliteto fazo v prihodnjem razvoju samoupravljanja na Brestu. Nekateri so videli v tem zavoro za nadaljnji razvoj Bresta kot celote. Svoje trditve so utemeljevali predvsem z začetnimi težavami in tudi napakami prvih ukrepov novega sistema. Drugi pa so ravno z decentralizacijo utemeljevali upravičenost in nadaljnji razvoj samoupravljanja.

V tem prehodnem obdobju so v poslovnih enotah izvajali predvsem operativno planiranje, ki je rezultiralo iz predpisanih centralnih planov. Vse večja samostojnost proizvajalcev v odločanju je zahtevala, da so se postopoma decentralizirale tudi ostale službe. Uveljavljati so se pričeli obratni delavski sveti — poslovne enote dobivajo vse popolnejšo ekonomsko samostojnost. Leto 1962 je začetek materialne decentralizacije. Poslovne enote same delijo dohodek v okviru planskih cen, delno razpolagajo z ostankom dohodka

in delijo osebne dohodke v odvisnosti od doseženih rezultatov dela. Po poslovnih enotah so ustanovili ekonomske enote, s čimer so pripomogli k razširitvi samoupravljanja in približali problematiko v otelek in na samo delovno mesto. Delavci v ekonomskih enotah obravnavajo delovne plane in njihovo izpolnjevanje.

Postopoma se prenaša na poslovne enote celotno skrb za osnovna in obratna sredstva, investicijsko vzdrževanje idr. Višek materialne decentralizacije dosežejo leta 1966, ko prenesejo delitev dohodka v celoti na poslovne enote. Poslovne enote prispevajo le sredstva za skupne potrebe kombinata.

S temi ukrepi so omogočili, da so samoupravni organi v poslovnih enotah in kombinatu mnogo pridobili na vsebini svojega dela. Rezultate je opaziti v hitrem gospodarskem razvoju, povečanju produktivnosti dela in nenehni rasti osebnih dohodkov.

Čeprav je vsebina dela samoupravnih organov vse kvalitetnejša, pa premalo iščejo razne oblike sodelovanja vseh proizvajalcev v odločanju o čedalje širši in zahtevnejši vsebini. Število delavcev, ki sodelujejo v procesu odločanja, je še vedno premajhno, ker se oblike samoupravljanja bistveno niso mnogo spremenile.

Čeprav je vsebina dela samoupravnih organov bogatejša kot kdaj koli doslej, v sedanjih oblikah še vedno sprejemamo odločitve v imenu delavcev, posledice pa v vsakem primeru padejo na njihova ramena. Reagirana se kažejo v raznem kritiziranju ali pa v pasivnem in nezainteresiranem odnosu do aktivnega sodelovanja v upravljanju. Zato si moramo v sedanjem času mnogo bolj kot doslej prizadevati, da zainteresiramo vsakega člana kolektiva k odločanju, kar pa ni lahka naloga. Investiti moramo samoupravno delitev dela. Delavski sveti (Centralni delavski svet in delavski sveti poslovnih enot) naj bi se posvetili predvsem generalni politiki, za poposamezna problemska področja pa imenovali komisije, ki bi imele pravico odločati in ne samo predlagati. S tem bi se povečala smiselnost komisij, ki bi bile odgovorne volilcem in povečalo število članov kolektiva pri odločanju. Vsak samoupravljalec se ne more ukvarjati z vsem, zato je nujna delitev dela, da vsak deluje v ožjem območju problematike in tam poglobljeno.

Samoupravljanje na Brestu ima sedaj že tako osnovo, da je odločanje o sredstvih stvar vsakega člana kolektiva, kajti samoupravljanje ni samo pravica, ampak tudi dolžnost, kar pomeni, da morajo tisti, ki so odločili, nositi tudi posledice svoje odločitve, ki pa niso vedno samo prijetne.

Uspehe pričakujemo predvsem tam, kjer so samoupravljanci dovolj prizadevni in usposobljeni. Samoupravljanje je zapletena dejavnost in zahteva poznavanje mnogih stvari in ne samo strokovnost na svojem delovnem mestu ter odpravljanja enostranosti delavca in ga spreminja v popolnega človeka.

Takšen človek je prvi pogoj uspešnega in vsestranskega samoupravljanja.

Lahko smo prepričani, da bodo samoupravni organi na Brestu prav tako kot dosedaj sposobni gospodariti tudi v prihodnje.

F. Levec

Vtisi z Zagrebškega velesejma

Kakor vsa leta doslej, je naše podjetje tudi letos razstavljalo na Zagrebškem velesejmu. Svoj razstavniki prostor smo imeli v bivšem paviljonu SZ, kjer smo prikazali naše najnovejše izdelke. Poleg tega smo s podjetji MEBLO iz Nove Gorice, MARLES iz Maribora in STOL iz Kamnika sodelovali v skupnem programu opreme kompletnega stanovanja pod imenom DOM. Obiskovalci Zagrebškega velesejma so razstavljeno opremo zelo pohvalili. Za nas pa je še posebej pomembno zanimanje domačih in tujih obiskovalcev za naše proizvode. Priznanje množice, ki je v času sejma obiskala naš razstavniki prostor, nam vsekakor veliko pomeni in je lahko samo spodbuda in navodilo za naše nadaljnje delo.

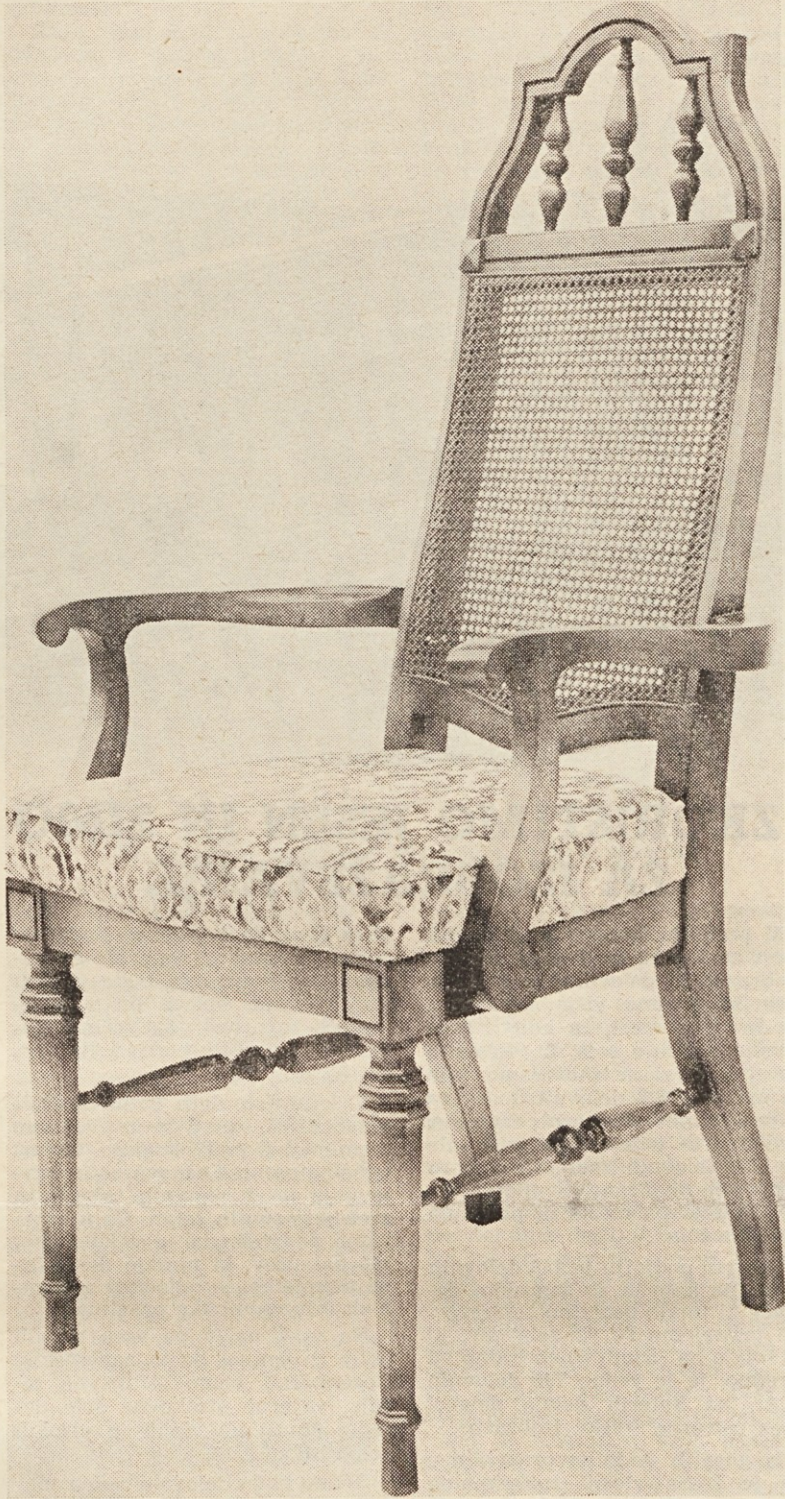
Razstavljavci lesnih izdelkov so se kar najbolj trudili, da bi primerno uredili svoje razstavne prostore. Kljub temu, da je bila pestra izbira in močna konkurenca, smo pogosto slišali: »Ste vi od Bresta?« »Da, vam lahko kaj pomagam?« »Ne, hvala lepa. Vaš razstavniki prostor sem si že ogledal. Rad bi vam samo povedal, da sem vsakoletni obiskovalec velesejma v Zagrebu. Ker vaše podjetje dobro poznam, si izdelke podrobno ogledam in ne morem mimo tega, da vam ne bi povedal tistega, kar sem opazil — izreden napredek.« Take in podobne so bile ocene naših izdelkov.

Med drugim smo v manjšem obsegu razstavljali tudi nekaj stilnega pohištva, za katerega se tudi pri nas ljudje vedno bolj zanimajo. Opažamo, da tudi ostali lesni proizvajalci želijo izdelovati stilno pohištvo, vendar njihovi izdelki,

STILNI STOL — izdelek tovarne pohištva Martinjak

razstavljani v Zagrebu, razen nekaterih izjem, kvalitetno in estetsko niso bili zanimivi.

Pred nami je ponovna preizkušnja — Salon pohištva v Ljubljani. Upoštevajmo, da nam predstavljajo veliko pomeni in se zato temu primerno pripravljamo. Kajti ugled in priznanje, ki ga je deležna naše podjetje doma in tudi v inozemstvu, je gotovo tisto, kar si vsi želimo in na kar smo lahko vsi ponosni.

Nova proizvodnja v TLI Stari trg

Za preusmeritev proizvodnje stolov »Sardan« v TLI Stari trg smo se odločili iz dveh razlogov:

1. zaradi preorientacije proizvodnega programa v TP Martinjak iz enostavnega na stilno pohištvo.

2. zaradi zmanjšanja proizvodnje lesne embalaže v TLI Stari

Pri teh smo upoštevali dejstvo, da je stol doživel zelo veliko afirmacijo na domačem tržišču in to zaradi funkcionalnosti, zunanjega izgleda, dobre konstrukcije in nizke cene.

CUO je zadolžil kolektiv TP Martinjak, da v TLI Stari trg organizira v prvi fazi proizvodnjo stranic za te stole. Celotna investicija je znašala cca 15 milijonov S din. S proizvodnjo so pričeli, saj so v TP Martinjak že prejeli dobave teh polproizvodov. Delavci v TP Martinjak stole dokončno se-

stavljajo, površinsko obdelajo in odpremljajo potrošnikom. To pa je praktično šele prvi začetek finalne proizvodnje v TLI Stari trg, kajti so pogoji, da se s sorazmerno majhnimi investicijskimi vlaganji ta proizvodnja perspektivno razvija naprej do dokončnega finalnega izdelka. Smatram, da je taka orientacija potrebna, če upoštevamo dejstvo, da je perspektivni proizvodni program TP Martinjak jasno začrtan (stilno pohištvo), zaradi česar bo morala ta tovarna opustiti proizvodnjo stolov. Tudi po tehničnem vprašanju je to izvedljivo, ker se je pokazalo že pri dosedanjem sodelovanju, ko so tehnični kadri iz TP Martinjak svoje naloge na področju tehnologije, montaže kakor tudi tehnične dokumentacije zadovoljivo opravili. Nujno pa je sedaj misliti tudi na tehnični kader v TLI Stari trg, kajti brez tega bo zelo težko obvladovati nadaljnje akcije, pa čeprav je pomoč iz TP Martinjak še tako izdatna.

Smatram, da sodelovanje in kooperacija na področju proizvodnje lahko privedeta samo do boljših

rezultatov in da bi ju bilo potrebno razvijati tudi na drugih področjih.

J. Mele

Sestanek z Lesnino

Dne 19. septembra so se v Cerknici zbrali poslovodje trgovin Lesnine. Vedeti moramo, da ima Lesnina po Jugoslaviji 26 trgovin. Prisostvovali so tudi predstavniki iz centrale Lesnine pod vodstvom tov. Svetliča.

Vodstvo Lesnine je pristalo na sestanek, ker smo obojestransko ugotovili, da v trgovinah Lesnine prodaja pohištva BREST ne raste, temveč pada. Poslovodje so za vzrok takemu stanju navedli, da so njihove trgovine premajhne, da bi lahko razstavljali vse naše pohištvo, zato žele čim več propagandnega gradiva. Posebej jih odvrča od poslov montaža posameznih kosov pohištva, kajti stranke žele montirano blago. Zahtevajo priznanje vsaj dela stroškov za montažo. Smatramo, da bi moral BREST dirigirati okus potrošnikov v dnevni sobah in jedilnicah tako, kot velja to za spalnice MEBLO in kuhinje MARLES. Seznanili so se z najnovejšimi izdelki. Naša prodajna služba je lahko slišala mnenja in predloge za še boljši način medsebojnega sodelovanja.

Prve stranice stola SARDAN iz TLI Stari trg

V avgustu že 63 odsotkov letnega plana izvoza

Letni plan izvoza, ki je v letošnjem letu za 400.000 dolarjev višji od lanskoletnega smo do konca avgusta dosegli s 1%. Če upošte-

vamo, da je do konca leta še precej časa, potem lahko z gotovostjo računamo na izpolnitev plana v obsegu, kot smo si ga zastavili.

Izboljšanje kontrole — zmanjšanje stroškov

Kontrola v najširšem pomenu besede pomeni kontrolo celotnega poslovnega procesa: nabave, proizvodnje, prodaje in finansiranja ter jo razumemo kot delegiranje funkcij odgovornosti za zagotovitev zaželenih ciljev.

Omenil bom le dve nalogi kontrole, ki postajata zaradi porasta proizvodnje, večje nabave surovin in materialov ter povečane odgovornosti za kvaliteto celotnega proizvodnega programa zelo pomembni. Nalogi sta: kontrola vhodnega materiala in kontrola izdelkov.

Kontrola vhodnega materiala obsega sprejem in vskladiščenje samo tistih materialov, katerih kvaliteta ustreza zahtevanim karakteristikam ob najbolj ugodnih in ekonomskih pogojih za kvaliteto. Pri tem se v svetu poslužujejo naslednjih tehnik:

— ocenjujejo dobaviteljem kvaliteto

— določajo sprejemljiv nivo kvalitete in

— preizkušajo kvaliteto ob ekonomičnih vzorčnih planih.

Če pogledamo, kako imamo v kombinatu urejen prevzem materialov, vidimo, da delamo to različno in v odvisnosti od tega, kaj se prevzema. Vse lesne sortimente: hlodovino, žagan les, vezane plošče in furnir prevzemamo s pregledom na dobaviteljevem skladišču ali ob dobavi. Nekoliko drugače postopamo, ko prevzemamo rano okovje, ki ga sprejemamo samo količinsko. Največ propustov naredimo pri sprejemu raznih kemijskih materialov: lepil, lakov in poliestrov. To je verjetno zaradi tega, ker kvalitetnih zahtev teh materialov ne moremo vedno precizirati, delno zaradi dejstva, da poizkusov ne opravljamo vedno pod takimi pogoji, ki bodo v času proizvodnje in ker vseh dobav kvalitetno ne preizkušamo. Zaradi takih pomanjkljivosti so zastoji v proizvodnji, izmet je večji, izdelki pa dražji. Zato je nujno, da začnemo to področje dela bolj sistematično spremljati.

Kontrola izdelka obsega kontrolo v času izdelave in bi jo lahko

delili na medfazno in končno kontrolo. Naloge kontrolne službe so:

— kontrola strojev in naprav

— kontrola polizdelkov in izdelkov

— podučevanje delavcev

— analiza reklamacij

— analiza stroškov izmeta

Pri svojem delu se kontrolna služba lahko posluži stoozstotne kontrole, procesnega vzorčenja ali kontrolnih kart. V industrijsko razvitejših deželah čedalje bolj uporabljajo eno izmed statističnih metod, ker je stoozstotna kontrola predraga pri velikoserijski ali masovni proizvodnji ter ima v primerjavi s statističnimi metodami še druge pomanjkljivosti:

a) pregledovanje lahko vodi k napačnemu mišljenju o popolnosti pregleda,

b) fizično in umsko je zelo utrujajoče ter se zaradi tega lahko sprejme tudi večje število slabih komadov,

c) ne moremo natančno pregledati vseh karakteristik določenega izdelka.

V našem kombinatu ima statistično kontrolo na podlagi procesnega vzorčenja samo Tovarna ivernih plošč, vendar še ta ne dovolj eksaktno. Prej ali slej bo treba te metode vpeljati tudi v obe finalni tovarni, kjer se kontrolna služba v glavnem omejuje na pregled polizdelkov in izdelkov ter delno na podučevanje delavcev. Upoštevati bomo morali predvsem kontrolne karte za spremljanje toleranc na strojih, kjer zahtevamo, da so te čim manjše, in kontrolne karte za ugotavljanje napak na proizvodu pri končni kontroli. Te karte bi bile osnova za kasnejše analize in odpravljanje vzrokov, ki povzročajo napake.

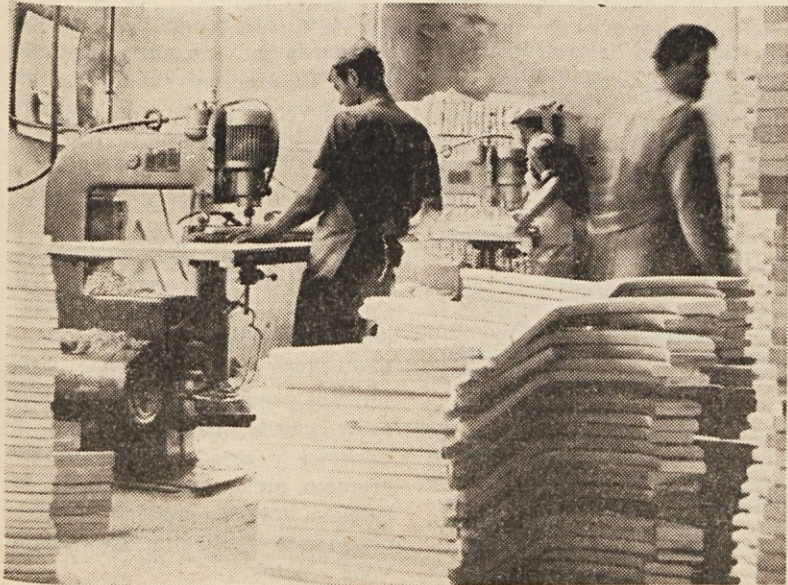
Ker kontrola ni sama sebi namen, temveč je opravičljiva tam, kjer se ekonomsko izplača, je prav, da nakažemo kako se gibljejo stroški za kontrolo. Ugotovljeno je, da se lahko s pravilno organizirano in sistematično kontrolo zmanjšajo stroški izmeta do neke minimalne meje. Razumljivo pa je, na nam velik kontrolni aparat povečuje proizvodne stroške. Zato bi bilo nujno začeti zajemati stroške za kontrolo na posebnem stroškovnem mestu po vrstah stroškov in jih nato razdeliti po njihovih nosilcih — izdelkih. Ravno tako pa bi morali zajemati stroške, ki nastanejo zaradi izdelave izmetnih kosov.

Optimalno organizirana kontrolna služba bi bila v primeru, da se njeni stroški izenačijo s stroški izmeta. V našem kombinatu še nismo prišli do tega, da bi kontrolna služba opravljala vse funkcije, ki sodijo v njeno pristojnost. Prav tako še ne spremljamo in analiziramo vseh stroškov, ki nastajajo v zvezi s kontrolo, vendar rast proizvodnje in vse večja serijska proizvodnja že kaže na to, da bomo morali tudi na to področje dela gledati drugače kot doslej, ga budno spremljati in razvijati po principih sodobne organizacije.

F. Mele

Veliko zanimanje za stole Sardan

40.000 komadov fiksno naročenih stolov Sardan v začetku oktobra je velika številka, zlasti če hočemo te stole vsi takoj. Urgenca se vrsti za urgenco. »Kdaj bodo stoli?« sprašujejo trgovci. Im mi? Proizvodnja stolov v Tovarni lesnih izdelkov v Starem trgu je še premajhna. Pohitim, da ne zamudimo priložnosti!

KADRI — KADRI — KADRI — KADRI — KADRI — KADRI

Nekaj misli o kadrovske politiki

V poslovni politiki podjetja imajo odločilno vlogo delavci, ki različno presojujejo objektivne pogoje gospodarjenja in tudi različno reagirajo na objektivne faktorje. Ti kadri skrbijo zato, da so rezultati poslovanja bolj ali manj uspešni.

Kadri so nosilci vsega prizadevanja v podjetju. S proizvodnimi sredstvi v poslovnem procesu ustvarjajo dobrine in oblikujejo poslovne odločitve v organih samoupravljanja. Če hočemo, da bo človek res osnovni nosilec gospodarjenja v podjetju, ga moramo za to nalogo tudi usposobiti. Kadrovska politika mora biti taka da z ukrepi, postopki, pravili in navodili poskrbi, da bo pravi človek prišel na pravo delovno mesto.

V Statutu smo sprejeli nekatera načela kadrovske politike:

- Izobraževati moramo strokovno in družbeno ekonomsko
- Naša naloga je, da pravilno razporejamo delovno silo
- Analiziramo delovna mesta
- Skrbeti moramo za varnost pri delu
- in seznanjati moramo delavce z vsem, kar se dogaja v podjetju.

Kadrovska politika mora biti sestavni del gospodarjenja. Pri oblikovanju te politike je treba poznati tekoče in prihodnje cilje. Nujno moramo imeti proizvodne in gospodarske plane, analizirati moramo kadre, ki jih imamo ali ki naj bi jih imeli.

Osnovno kadrovske naloge — analizo delovnih mest — smo v glavnem končali. S tem smo določili lastnosti, ki jih zahteva delo oziroma jih morajo imeti izvajalci, da bodo uspešno opravljali delo. Analitska ocena delovnih mest je osnova za nadaljnje kadrovske naloge, ki so:

— analizirati moramo ustreznost kadrov, planirati kadre, izobraževanje itd.

Potrebno je pregledati, ali kadrovska struktura na splošno zadovolja zahtevam delovnih mest in ali tem zahtevam ustrezajo tudi posamezniki. Del te naloge smo opravili s tem, da smo v večini poslovnih enot pregledali dejansko izobrazbo in prakso kadrov in smo te tudi ustrezno razporedili. Pri tem delu moramo priznati, da smo se pri ugotavljanju strokovnega in delovnega znanja poslužili predvsem dokazil o formalni izobrazbi in praksi. Nujno je, da se v prihodnje poslužujemo za ugotavljanje dejanske sposobnosti tudi drugih metod:

— testov sposobnosti, testov znanja in delovnih preizkusov. Če hočemo doseči optimalne gospodarske rezultate, je treba vskladiti delovno sposobnost z delovnimi mesti, ki jih ljudje že zasedajo ali na katera jih bomo sprejeli. V dosednji praksi sprejemanja in premikov kadrov tega nismo dovolj upoštevali. Strokovne službe bi morale pripraviti analize delovnih mest z vidika psiholoških in fizioloških zahtev. Pri sprejemih in premikih bomo morali aktivneje sodelovati z zdravstveno in psihološko službo, tako da bi te službe dajale podrobne izvide, za katera dela je posameznik sposoben.

Strokovna izobrazba, delovna usposobljenost in delovna sposobnost niso dovolj za uspešno delo, ki je odvisno še od osebnih činiteljev. Pri osebnih ocenitvi vrednotimo: količino in kvaliteto dela, poznavanje dela, odnose, sodelovanje v samoupravnih organih, itd. Iz teh podatkov razvidimo vrednost človeka. Zato jih bomo upoštevali pri pravilnem razporejanju sposobnejših in uspešnejših kadrov.

Zelo važna naloga je planiranje kadrov. Ta mora upoštevati:

- politiko podjetja
- proizvodni in gospodarski plan
- plan investicij, rekonstrukcij in normative potrebnih kategorij delavcev.

Vsklajanje med potrebami po kadrih in možnostjo, da zadostimo

tem potrebam, je tisti činitelj, ki naj bi določal naša stališča do posameznih kategorij delavcev glede sprejema. Potrebno je, da bi v kadrovske politiki sprejeli sprememne kriterije. Prav tako bi morali sprejeti tudi kriterije za napredovanje: sposobnost, strokovnost, prizadevnost.

S sistematičnim napredovanjem bi morali usposabljeni nove strokovnjake kot rezervo za vsa strokovna vodstvena delovna mesta.

Analitična ocena delovnih mest in analiza ustreznosti naših kadrov sta tudi osnovi za pridobivanje kadrov iz zunanjih virov, pa tudi osnovi za reševanje kadrovskih problemov z lastnimi kadri, to je s sistematičnim izobraževanjem. Podlaga za organiziranje strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja so programi in plani podjetja. Čeprav smo v zadnjih letih zelo razvili strokovno izobraževanje, bo potrebno na tem področju posvetiti več skrbi izobraževanju in izpopolnjevanju na proizvodnem delovnem mestu. V proizvodnih poslovnih enotah čutijo čedalje večjo potrebo po tovrstnem izobraževanju.

Pred nami je modernizacija, nova delovna sredstva. Nujno je, da vzporedno z nabavo teh sredstev, pripravimo tudi kader, ki bo ta sredstva v največji meri izkoriščal.

Na koncu bi poudaril misel: Načela kadrovske politike bo potrebno sistematično uveljaviti v naši praksi, če hočemo, da bomo kos prihodnjim zahtevnejšim nalogam in da bodo naši rezultati gospodarjenja temu ustrezni.

J. Hren

Kje in kako so letovali naši delavci

Naše podjetje namenja znatna namenska sredstva za rekreacijo in oddih članov kolektiva. V lanskem letu smo za nadomestilo K-15 in regrese izdali 16 milijonov S din, letos pa kar 32 milijonov S din. Število zaposlenih, ki preživljajo svoj dopust ob morju in na planinah, iz leta v leto nenehno raste.

V letu 1965 je letovalo 6% zaposlenih, leta 1966 že 11%, letos pa kar 20% ali 287 članov kolek-

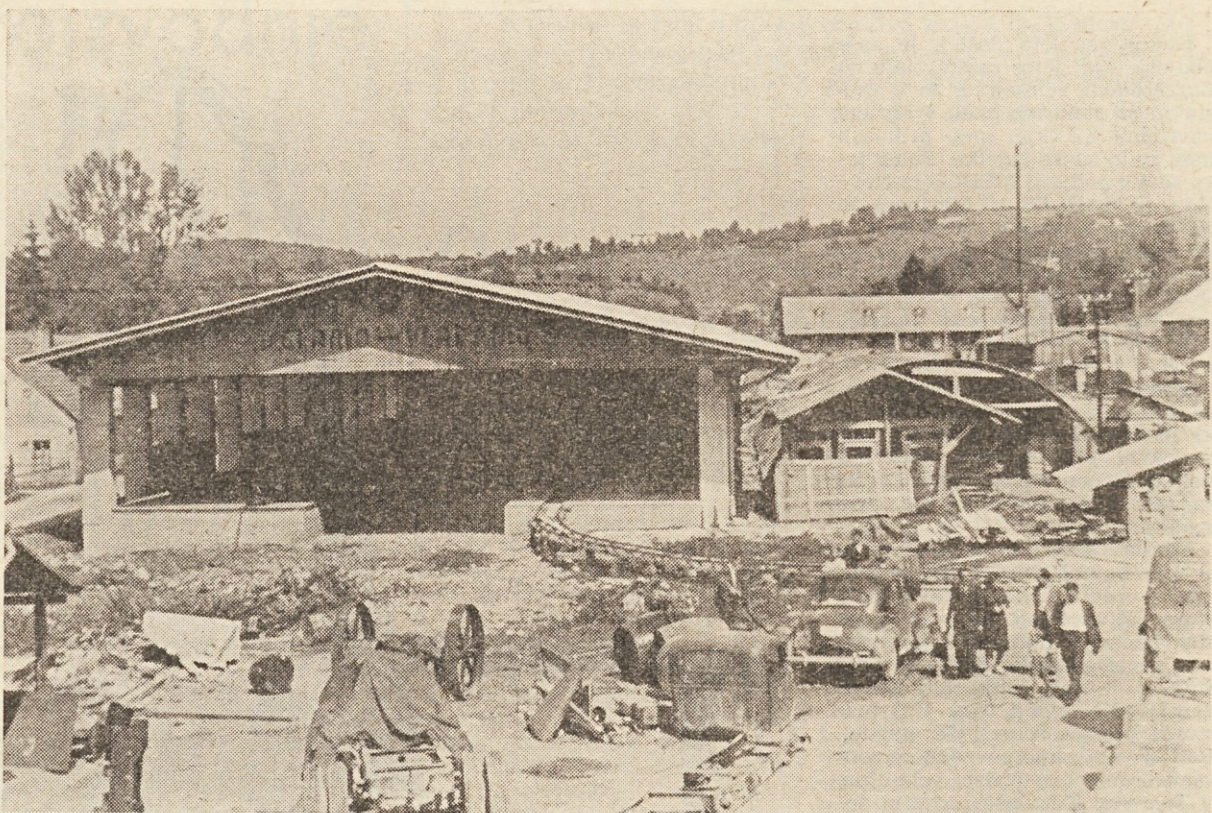

tiva. Vzrok za to je večja izbira krajev, saj so letos letovali v Kranjski gori, Bohinju, na Debelem rtiču, v Strunjanu, Volpariji, Bašaniju, Umagu, Rovinju, Omišlju, Poreču, Crikvenici in Krilu pri Splitu. Na razpologu so imeli še mesta na Krku, Rabu, v Fijesi, Piranu, Martuljku in drugih krajih, vendar zanje ni bilo zanimanja. Najceneje in najbolj ugodno je bilo letovanje v vikend hišicah v Umagu in na Debelem rtiču.

Ker je bilo za te kraje največ zanimanja, nismo mogli ugoditi vsem prijavitelcem. Izkušnje prejšnjih let kažejo, da bomo morali v prihodnje poiskati rezervacije, ki bodo cenejše in bolj ugodne. Za primer naj povem, da večino prostih kapacitet že v jeseni odkupijo turistična in transportna podjetja: SAP, ALPE-ADRIA, KOMPAS in jih v sezoni z dobrim zaslužkom nudijo raznim podjetjem, ki nimajo svojih počitniških domov.

Š. Bogovič

Leto 1951 — Tovarna pohišva Cerknica v povojih

IZKORISTIMO JESEN IN ZIMO ZA IZOBRAŽEVANJE

V podjetju imamo 16 delovnih mest za katera zahtevamo visoko izobrazbo, 23 delovnih mest za katera zahtevamo višjo izobrazbo, 93 delovnih mest, za katera zahtevamo srednjo šolo, 21 delovnih mest, za katera zahtevamo šolo za mojstre, 293 delovnih mest, za katera zahtevamo razne enoletne, dvoletne in triletno poklicne šole in 791 delovnih mest, za katera zahtevamo končano osemletko. Le za 103 delovna mesta ni potrebna posebna šola.

V vsem podjetju je 453 delovnih mest, na katerih so zaposleni delavci, ki imajo ustrezno izobrazbo. Če prištejemo še 95 delavcev, ki se šolajo na raznih šolah redno ali izredno, je še vedno 792 delovnih mest, na katerih delajo delavci brez ustrezne šolske izobrazbe.

Iz gornjih podatkov razvidimo, da je treba vložiti maksimalne napore za dodatno izobraževanje delavcev. Pričeli smo z akcijo za seznanjanje delavcev o zahtevani stopnji izobrazbe za njihovo delovno mesto in za seznanjanje delavcev o možnostih in oblikah, kako naj pridobijo manjkajoče znanje. Delavci se bodo sami odločili, ali se bodo izobraževali ali ne.

Možnosti za izobraževanje so razmeroma ugodne. Predavanja bomo organizirali pretežno v ti-

stem času, ko delavci ne bodo zaposleni v tovarni (dopolodne ali popoldne). Predavanja bodo v vseh večjih krajih občine ali v posameznih tovarnah. Za večino izobraževalnih oblik bomo krili stroške šolanja itd.

V letošnjem letu bomo skušali organizirati predvsem večerno osemletko I. in II. stopnje. Osemletka je namreč osnova za izobraževanje na strokovnih tečajih in vseh strokovnih šolah. Če upoštevamo podatek, da je v kolektivu 500 delavcev, ki nimajo dokončane osemletke, je odločitev o organiziranju osemletke pravilna.

Na vsak način pa vseh ostalih oblik in šol ne bomo zanemarili. Organizirali bomo strokovne tečaje, večerne strokovne šole, izredni študij na višjih in visokih šolah itd.

Redno bodo delovale redna tehniška šola, višja ekonomsko-komercialna šola, višja šola za organizacijo dela, izobraževanje na poklicnih šolah itd.

Pri sprejemanju novih delavcev bi morali dosledno upoštevati načelo, da sprejememo le tiste delavce, ki imajo ustrezno izobrazbo, ker bomo le na tak način rešili problem o zahtevani kvalifikaciji oziroma strokovnosti na vseh delovnih mestih.

J. Otoničar

Pravnik odgovarja

ROK ZA UGOTAVLJANJE DELOVNE DOBE DOLOČEN DO KONCA LETA 1967

B. M. vprašuje:

Kdo je pristojen ugotavljati pokojninsko dobo na osnovi izjav prič in ali so za vložitev zahtevka določeni roki?

Odgovor:

V prejšnjem določilu člena 18. Osnovnega zakona o pokojninskem zavarovanju so pristojni organi predpisali, da morajo zavarovanci in druge osebe vlagati zahtevek na osnovi izjav prič za priznavanje pokojninske dobe do 1. I. 1965: za posebno dobo (primer: aktivno in organizirano delo med NOB, udeležba v I. svetovni vojni itd.) do 31. XII. 1966 in za delovno dobo do 31. 12. 1969. Po izteku teh rokov bodo lahko vlagale zahtevke samo tiste osebe, ki so bile iz objektivnih razlogov onemogočene, da bi opravile to v določenih rokih.

Vendar so navedeno določilo kasneje dopolnili z novim določilom,

s katerim so prvotni rok za ugotavljanje delovne dobe z izjavami prič skrajšali do 31. XII. 1967. Po tem roku ne bodo več ugotavljali delovnega staža zavarovancev na osnovi izjav prič. Zaradi tega lahko delavci, ki so bili v delovnem razmerju pred 1. I. 1965, pa jim ta čas ni priznan v delovno dobo, niti jim ni vpisan v delovno knjižico, lahko vložijo zahtevek za ugotovitev delovne dobe najkasneje do 31. XII. 1967. Roka za ugotavljanje posebne dobe niso spremenili in je potekel XII. 1966.

Po prejšnjih predpisih je pokojninsko dobo, za katero prosilec še ni vložil zahtevka, da bi ugotovili pravice za upokožitev, ugotavljala občinska komisija.

Zavod za socialno zavarovanje pa tedaj, ko so pokojninsko dobo ugotavljali skupaj z zahtevkom za upokožitev. Sedaj obravnava oboje Komunalni zavod za socialno zavarovanje. Prosilci lahko vložijo zahtevek pri podružnici v Cerknici ali na Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani.

Gradbena dejavnost v letu 1967

Investicijsko politiko našega podjetja smo usmerjali predvsem v modernizacijo strojne opreme, to pomeni na investicije, ki pogojujejo stalno rast narodnega dohodka. Tako ima gradbena dejavnost predvsem značaj investicijskega vzdrževanja in dopolnitve gradbenih objektov predvsem tam, kjer zahteva tehnologija, ter vlaganje sredstev v standard.

Letošnje leto je gradbena dejavnost obsegala:

— V TP Cerknica smo zamenjali dotrajan lesen pod (1.600 m²) z betonskim asfaltnim tlakom, preuredili skladišča kurjave v prostor za kurjavo z mazutom, popravili toplotne izolacije stropa in požarnovarnostnega tlaku na podstrežju II. trakta ter kanalizacijo.

— V TP Martinjak smo preuredili prostore krojilnice, ki jo je zahteval tehnološki proces proizvodnje. Preurejamo tudi vhod v oddelek površinske obdelave lesa s ciljem, da bi omejili prepih.

— V TLI Stari trg smo zamenjali strešno konstrukcijo kotlovnice z jeklenimi nosilci zaradi večje varnosti pred požarom in preuredili del oddelka za izdelavo ladijskega poda v oddelek za izdelavo stolov Sardan.

Poleg navedenih del smo regulirali tudi potok Cerknica in zamenjali dotrajan lesen most z železobetonskim. Dela pri regulaciji potoka bomo predvidoma nadaljevali tudi v letu 1968. S tem bomo dokončno preprečili poplave.

Največ sredstev za gradbeno dejavnost smo porabili za družben standard: za izgradnjo tretjega bloka in ureditev okolice ter za pospeševanje gradnje individualnih graditeljev s krediti podjetja v višini 60 milij. starih dinarjev.

In kakšni so načrti do konca leta?

Predvsem naj omenim sledeča dela: prekritje dvorišča pri TP Cerknica za potrebe skladiščnih prostorov; zgraditev skladišča lakov v TP Cerknica, s čimer se bo skrajšal predvsem transport; ureditev cestišč poslovnih enot v Cerknici v skladu z usmeritvijo prometa preko novega mostu, in izdelava lovilcev maščob za preprečevanje spuščanja onesnažene vode v potok.

F. Bauman

Velika manifestacija gasilcev

Nedelja 24. septembra. Industrijski gasilci BRESTA praznujejo 20-letnico obstoja podjetja z gasilsko prireditvijo.

Sprevod, ki se pomika po cesti, je prava paša za oči: godba in svetle čelade tekmovalnih skupin iz podjetij: BREST, STOL iz Kamnika, MARLES iz Maribora in MEBLO iz Nove Gorice. Za njimi gredo poklicni gasilci iz Ljubljane in gasilci iz Cerknice in okoliških krajev. Tu so tudi rdeči gasilski vozovi. Kolona se ustavi pred tovarniškim poslopjem TP Cerknica.

Red pri razvrstitvi skupin pred tribuno je brezhiben, gasilski. Govorniki poudarjajo, kako pomembno je, da so gasilci pripravljeni, če izbruhne požar, ki ga lahko povzroči malomarnost pri urejanju kurilnih naprav in električne napeljave, nepazljivost doma, na delovnem mestu, na oddihu v naravi...

Gasilci vedo, kaj so njihove naloge: odkrivati in preprečevati morajo vzroke za požar, morajo se urediti v spretnosti, spoznavati nove, boljše, učinkovitejše metode pri reševanju ljudi in premoženja... Industrijski gasilci BRESTA, MARLESA, MEBLA IN STOLA vedo, da čas, ki so ga izgubili s pripravami na tekmovalne, ni brez vrednosti, ne glede na to, kaj jim je namenila tekmovalna sreča. Pridobljeno znanje, spretnost in izkušnje jim bodo lahko koristile, da bodo lahko skrbeli za varnost štirih velikih lesnih tovarn.

Podelitev priznanj gasilcem na BRESTU, ki so vložili več kot 10, 20 in 30 let nesebičnega dela in požrtvovalnosti v korist skupnosti, je le skromna, vendar pomembna oddolžitve za njihovo aktivnost.

Slovesni del prireditve je končan. Sledi prva disciplina tekmovalanja. Naloga ni lahka. Vsak izmed devetih tekmovalcev mora preteči 30 metrov poti ter premagati oviro, na katero bi lahko naleteli pri svojem humanem delu. Nekdo se mora plaziti po rovu, drugi mora preplezati 1,5 m visok plot, tretji pokončno lestev itd. Pri tem pa morajo paziti na pravila, črte, opremo. Sodniki so

strogi, napake beležijo s točkami, ki zmanjšujejo uspeh, pridobljen s hitrostjo.

Zreb. Na startu so gasilci iz MARLESA. Sodnik zamahne z zastavo in sprosti napetost med gledalci, ki jo je povzročilo čakanje. Prvi tekmovalci že premagajo oviro in preda gasilski ročnik, simbol štafetnega premaganja ovir, drugemu. Devet tekmovalcev pride hitro na cilj; spremljajo jih občutki gledalcev. Bilo je

Razvrstitev ekip ostane ista. Gasilci iz MARLESA spet prvi startajo. Tekmujejo v hitrosti in spretnosti pri gasilskem napadu z vodo. Namestiti morajo motorno brizgalno, razviti cevi in s curki vode zbiti posebne pločevinaste posode s podstavkov. Vaja je končana, ko odstranijo s podstavkov še dve posodi, oddaljeni od prvih za 15 m.

V tej disciplini so Mariborčani mnogo spretnejši. Zadnje posode

Po uspešnem tekmovalju pokal in spominski posnetek

nekaj spodrsrljajev. Tekmovalci s svojim uspehom niso zadovoljni.

Sledi ekipa iz MEBLA. Pri opravljanju nalog so bolj sigurni in mnogo hitrejši. Domačin s strahom pričakujemo, kako se bodo »odrezali« naša. Brestovci se dobro borijo in med gledalci se strah sprevrže v navdušenje. Zadnja nastopi ekipa iz STOLA, ki pa nima posebnega uspeha.

Po zaključku prve tekmovalne discipline že vemo, da se za najvišje mesto lahko potegujeta le ekipi BRESTA in MEBLA. S prednostjo petih točk so prvi tekmovalci iz MEBLA. Ostali ekipi zastaneta za več kot 40 točk.

Kaj bo v drugem, izrazito gasilskem delu tekmovalja?

padejo s podstavkov 170 sekund potem, ko da sodnik znak za pričetek. Gledalci nestrpno pričakujemo, kaj bo.

Na startu se pojavijo tekmovalci iz Nove Gorice. V mislih si zastavljamo nešteto vprašanj: Kako hitro in kvalitetno bodo opravili vajo? Jim bo uspelo obdržati prednost iz prvega dela tekmovalja? Čez nekaj trenutkov izvemo za odgovor. Začetek je hiter, napak malo. Toda smola. Motorna črpalka noče in noče potegniti vode. Sekunde bežijo. Konec. Kazalec na uri zabeleži, da so tekmovalci iz MEBLA porabili 224 sekund za svojo tekmovalno vajo.

Brestovi gasilci so psihično sproščeni. Nalogo opravijo hitro in dobro. Njihov tekmovalni čas je 155 sekund, kar pomeni rekord tekmovalja. Nastopijo še tekmovalci iz Kamnika. Vajo uspešno opravijo, kljub temu se ne morejo več potegovati za prvo mesto, ki so ga pridobili gasilci BRESTA.

Po končanem tekmovalju poklicni gasilci iz Ljubljane prikazujejo učinek kemijskih snovi pri gašenju lahko vnetljivih tekočin. Vidimo, da je za gašenje le-teh najbolj učinkovita posebna vrsta prahu, ki ga na ogenj razpršujejo s pomočjo plina CO₂. Dobra je tudi pena, ki jo pridobijo iz vode in penilne snovi, ki se mešata v posebnem medmešalcu, ki je priključen na začetku cevi. Če bi pri gašenju požara v tovarni uporabili to peno, bi vodni hidrant bruhal velike količine pene namesto vode. Iz enega litra vode, kateri dodamo penilno snov, pridobimo okoli 250 litrov pene.

Zato je priprava zelo primerna za opremo hidrantnih omaric v bližini lakirnice.

Z zanimanjem opazujemo tudi gašenje požara z gasilskim topom. Naprava bruha velike količine vode tudi 60 m daleč. Gasilci uprizorijo tudi reševanje ljudi iz gorečih poslopaj s pomočjo drsalnega prta, lovnice, navzkrižnih vrvi itd.

Ob zaključku prireditve sodniški odbor objavi rezultate:

1. BREST —	357 točk
2. MEBLO —	308 točk
3. STOL —	297 točk
4. MARLES —	287 točk

Ekipa BRESTA prejme za svoj uspeh prehodni pokal; ekipi na drugem in tretjem mestu pa izročijo posebna priznanja.

Tekmovalje bo postalo tradicionalno. Danes so prvi dosegli cilj naši gasilci, jutri... Vsi skupaj pa imajo en sam cilj: čuvanje imovine nas vseh. **V. Znidaršič**

Krajevna konferenca ZK v Cerknici

V nedeljo, 1. X. je bila v Cerknici ustanovna konferenca krajevne organizacije ZK. Ustanovitev krajevne organizacije v Cerknici je rezultat reorganizacije ZK v zvezi s spremembami položaja in vloge članov ZK v občini in ima za cilj čimvečjo mobilizacijo članov ZK pri neposrednem vplivu na celotno družbeno dogajanje z enotnimi akcijami na svojem območju. Vsi člani ZK v občini, tako iz delovnih organizacij kot iz osnovnih krajevnih organizacij, bodo delali v 5 krajevnih organizacijah:

1. v Cerknici z oddelkoma v Begunjah in Cajnarjih
2. na Rakeku
3. v Starem trgu z oddelkom v Babnem polju
4. v Grahovem in
5. v Novi vasi

V delovnih organizacijah, kjer so bile do sedaj osnovne organizacije, bodo delali aktivni komunistov. Na Brestu bodo imeli aktivne:

- v TP Cerknica
- v TP Martinjak
- v TLI Stari trg in
- v Skupnih strokovnih službah.

Vodje štirih Brestovih aktivov, ki bodo obravnavali predvsem ekonomsko politična vprašanja svojih poslovnih enot, bodo sestavljali vodstvo komunistov na Brestu.

Poleg krajevnih konferenc in aktivov ZK bodo v občini še: občinska konferenca ZK kot najvišji organ ZK s stalnimi komisijami

mi in občinski komite ZK z občinskimi komisijami.

V krajevni organizaciji ZK v Cerknici je 220 članov. Najvišji organ krajevne organizacije je konferenca s 45 člani. Konferenca ima sekretariat s 13 člani in komisije:

- za organizacijo in razvoj ZK
- za idejno politična vprašanja in
- za družbeno ekonomske odnose in samoupravljanje.

Poleg novih organizacijskih oblik delovanja ZK so na krajevni organizaciji analizirali tudi dosežane delo ZK na njihovem območju. Pozitivno so ocenili razvoj samoupravljanja in doseženih ekonomskih rezultatov po reformi na Brestu, integracijske procese v trgovsko - gostinskem podjetju Škocjan (pripojitev gostinskega podjetja Cerknica) in Gradišču Cerknica (pripojitev gradbenega podjetja iz Logatca). Grajali so predvsem počasen razvoj samoupravljanja v družbenih službah in občinski upravi ter preveliko pasivnost komunistov v delovnih organizacijah na področju delitvenih odnosov, zanemarjanja notranje zakonodaje in nerazčiščenih proizvodnih programov oziroma prespektivnih planov razvoja. Prav tako so grajali odnos komunistov do zagotovitve ustreznih obrtnih uslug, ki so v razsulu, medtem ko se vedno hitreje razvija šušmarstvo, zlasti kot posledica neustrezne davčne politike oziroma dela inšpekcijskih služb.

D. Mlinar

Zasedanje skupščine

Na kratko želimo seznaniti bralce z vprašanji, ki so jih odborniki obravnavali na zadnji seji skupščine občine Cerknica.

Iz analize periodičnih obračunov za I. polletje 1967 razvidimo, da je celotno gospodarstvo občine letos povečalo celotni dohodek prvega polletja v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta za 7% (BREST je prav tako povečal za 7%), neto produkt za 12% (BREST za 14%), dohodek za 11% (BREST za 15%), maso osebnih dohodkov za 12% (BREST za 16%) in ostanek dohodka (dobiček) za 28% (BREST za 33%). Gornji primeri nam kažejo, da je gospodarstvo v občini uspešno napredovalo v primerjavi z letom 1966. Zal niso tako ugodni rezultati za vse gospodarske organizacije, kajti Kmetijska zadruga Cerknica, Center obrti Cerknica in Glas Notranjske nimajo v I. polletju 1967 pokritih vseh izplačanih osebnih dohodkov, kar pomeni, da so poslovali z izgubo.

Med drugim so na skupščini sprejeli odlok o urbanističnem redu v občini Cerknica, ki bo veljal vsa naselja v občini, razen območij, ki so urejena z urbanističnimi programi. V odloku so določili pogoje za gradnjo objektov, poleg tega pa vsebuje odlok tudi določilo o možnostih in pogojih gradnje počitniških hiš.

Na skupščini so sprejeli še dva odloka: odlok o odločitvi naselij in območij, za katere so oziroma je potrebno izdelati urbanistične načrte ali samo urbanistične reše, in odlok o določitvi najnižjih osebnih dohodkov delavcev, ki delajo pri zasebnih delodajalcih.

Vse tri odloke bodo objavili v Uradnem listu SRS. Odborniki so razpravljali tudi o realizaciji proračuna, poslušali poročilo o dosežanih delih na ozejeritvi Cerkniškega jezera in sprejeli odlok o eksperimentu stalne ozejeritve Cerkniškega jezera.

Ustanovitev društva knjigovodij

Že nekaj časa smo v občini Cerknica čutili potrebo po ustanovitvi društva, ki bi seznanjal knjigovodsko ekonomski kader v občini z novimi metodami v organiziranju in analiziranju poslovanja ter poznavanja dinamičnih sprememb ekonomskih instrumentov.

Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil 28. septembra, je bilo okrog 70 do 100 vabljenih članov.

Iz tega sklepamo, da so podjetja in posamezniki potrebovali tako strokovno društvo. Zelo razveseljuje podatek, da je z Bresta včlanjenih v društvo knjigovodij

— iskanje rešitev v gospodarstvu za ekonomičnejše in produktivnejše poslovanje podjetij zlasti z iskanjem spodbudnih meril nagrajevanja.

Kadrovske spremembe

OD 1. 7. DO 30. 9. 1967

TP CERKNICA

— Zaposlili so se: MELE Anrej — zidar, NARED Mimj — delavka, JAKOPIN Darinka — delavka, MAHNE Franc — zidar, KLANČAR Fani — delavka, KEBE Marija — delavka, ZALAR Tončka — delavka, PETRIČ Ana — delavka, KRANJC Ljudmila — delavka, URH Bernarda — delavka, LEŠNJK Marija — delavka, MOZEČIČ Dušan — pleskar, LAVRIČ Tone — delavec, ŽNIDARŠIČ Jože — delavec, NARED Joža — šivilja, ŠKRLJ Ana, — delavka, OTONICAR Joža — šivilja, DEVINAR Danica — delavka, OŠTANEK Stane — pleskar.

Odšli so:

— na odsluženje vojaškega roka: HRASTNIK Franc — tehnik, POČKAJ Drago — strojni ključavničar, WINKLER Marjan — strojni ključavničar
— v šolo: ROVAN Zdenka — delavka
— v drugo organiz.: KRANJC Pavla — delavka
— izključena zaradi nedisciplin: KORENČAN Fani — delavka.

TP MARTINJAK

— Zaposlili so se: TRUDEN Stane — zidar, ŽURGA Ivan — pleskar, HRIBAR Danilo — strojni ključavničar, ZRIMSEK Anton — delavec, MIŠIČ Janko — obratni električar

Odšli so:

— na odsluženje vojaškega roka: KOTNIK Slave, — delavec,

ROT Lado — delavec, GODEŠA Ivo — delavec, KRAŠEVEC Peter — mizar, JAKOPIN Ivan — strojni ključavničar

— v drugo organizacijo: MODIC Franc, delavec, BOŠNJAK Marija — delavka.

TLI STARI TRG

— Zaposlili so se: KANDARE Anton — mizar, ŽAGAR Mirko — krojač, MLAKAR Anton — delavec, GIRL Drago — delavec.

Odšli so:

— samovoljna zapustitev: ŽNIDARŠIČ Ivan — delavec.

TIP CERKNICA

— Zaposlili so se: ŠVIGELJ Slavko — delavec, STRAŽIŠAR Franc — delavec.

Odšli so:

— v drugo organizacijo: JAKOVLJEVIČ Joso — delavec.

BŽ CERKNICA

— Zaposlili so se: OBLAK Franc — delavec, SEČNIK Emil — delavec.

Odšel ni nihče.

SKS CERKNICA

— Zaposlili so se: LEVEC Franc — tehnik, MIŠIČ Brane — ekonomist, STARE Marija — delavka.

Odšli so:

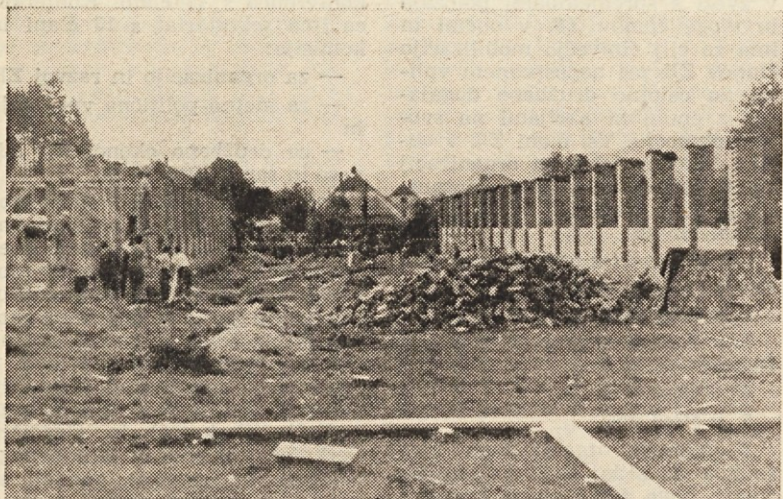
— v drugo organizacijo: NOVAK ing. Zmago.

DELAVSKA RESTAVRACIJA

— Zaposlil se ni nihče.
— Odšel ni nihče.

GRADILI SMO

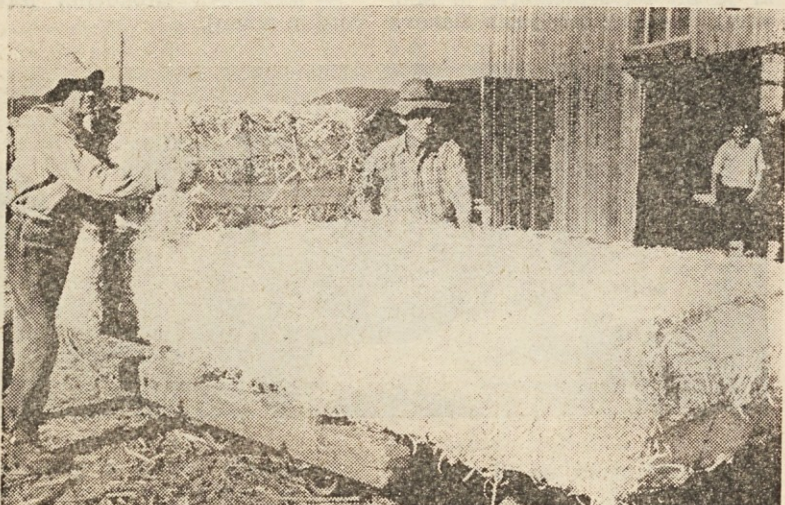
Začeli smo z izgradnjo Tovarne pohišstva v Cerklji

Brez obličev v začetku ni šlo

»Rdeči kotiček« v Cerklji je bil na začetku razvojne poti nepogrešljiv prostor za idejna snovanja

Med prvimi izdelki TLI Stari trg je bila tudi lesna volna

B

R

E

S

T

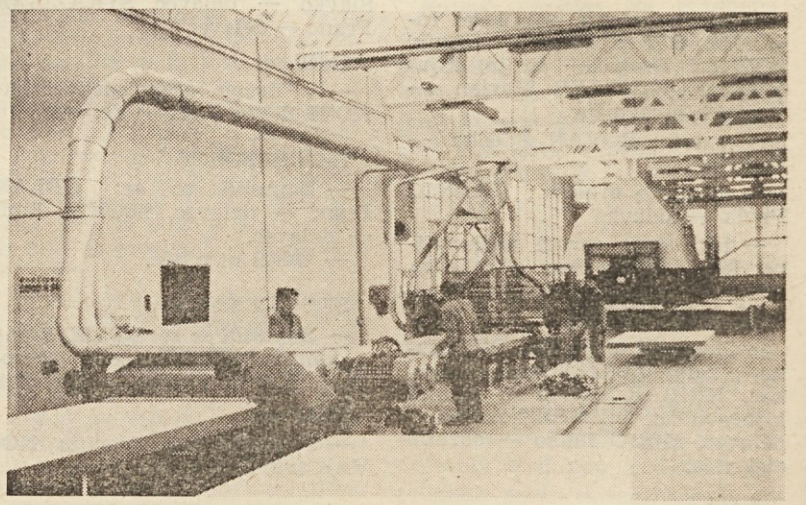
Prizor iz filma »Brest brstj na pepelu«

Aktivnost političnih organizacij je zahtevala tudi večkratne sestanke in posvetovanja

Od strojev k železokrivcem

Surovinske možnosti in potrebe so narekovale izgradnjo tovarne ivernatih plošč